Ketabton.com

دقران کریم فضیلت او دحفظ کولو مهمې قاعدې

ترتیب او تولونه : محمد بشیر مدني

کال : ۱۴۳۵هـ ق

ketabton.com - The Digital Library

ketabton.com - The Digital Library

ketabton.com - The Digital Library

* د قرآن کریم د حفظ کولو مهمې قاعدې *

ketabton.com - The Digital Library

* د قرآن کریم د حفظ کولو مهمې قاعدې*

سریزه.....1

لومړی فصل : د قرآن کریم فضیلت، د ویونکو فضیلت، او د عامو مسلمانانو دتلاوت اهمیت.

.....3

دوهم فصل : د قرآن کریم دسورتونو فضایل :.....15

دریم فصل : د قرآن کریم د حفظ کولو قواعد :.....35

اوله قاعدة: اخلاص دی :.....36

دریمه قاعده : دهرې ورځې دپاره دیادولود اندازی معلومول دی(هره ورځ د حفظ کولو سلنه تاکل) :.....38

څلورمه قاعده : د ورځې معلومې اندازې څخه مه تیریږه ترڅو چې پوره یادکړې:.....39

پنځمه قاعده :د خپل حفظ لپاره باید یو معین او مشخص قرآن کریم اختیارکړې 40

شپږمه قاعده : پوهه د حفظ لارده 40

اوومه قاعده : دیو سورت څخه ترهغه مه تیریږه چې اول ئې په اخر پورې وصل نکړې 40

اتمه قاعده : همیشه ئې بل کس ته وراورول 41

نهمه قاعده : همیشه د قرآن کریم متابعت کول 41

لسمه قاعده :قرآن کریم په لفظ معنی او آیاتونوکې متشابه دی (ورته والي ته پاملرنه) 45

یوولسمه قاعده : دحفظ لپاره د ژوند قیمتي وخت غنیمت وګڼه 46

دولسمه قاعده : له حسد څخه ځان ساتل :.....46

دیارلسمه قاعده : د ذهن حضور:.....47

څوارلسمه قاعده: دوامداره تعقیب:.....47

دمصادرو او مراجعو فهرست.....49

ketabton.com - The Digital Library

سريزه

الحمد لله وحده والصلاة والسلام على من لانبى بعده !

وبعد : داچې د قرآن کريم د حفظ کولو لپاره دا اړين دي چې مخکې بايد يو څه د قرآن کريم فضيلت ، د هغه د تلاوت کوونکو فضيلت ، دحافظانو د والدينو فضيلت ، دحافظانو ددنيا او آخرت سرلوړې ، او همدارنګه د ځينو سورتو فضيلت او بيا دقرآن کريم دیادونې او حفظ کولو ځينې مهمې قاعدې مې ذکر کړې دي نو ای مسلمانه وروره : پدې کې شک نشته چه ته د قرآن کريم دیا دونی او د هغه د ښودنی پر فضيلت او بهترې پوه يې ، رسول کريم صلى الله عليه وسلم فرمايلي دي : عن عثمان رضي الله عنه عن النبي صلى الله عليه وسلم قال : »[1] خَيْرُكُمْ مَنْ تَعَلَّمَ الْقُرْآنَ وَعَلَّمَهُ» .يعني : بهترين ستاسو څخه هغه څوک دی چې قرآن کريم زده کړي او بل ته يې وښايي .

نبی کريم صلى الله عليه وسلم مورږ پدې خبروي چې بهترين د مسلمانانو او د الله جل جلاله په وړاندې د مرتبې او او چتې درجې له رويه هغه څوک دی چې قرآن کريم د تلاوت ، حفظ ، ترتيل ، فقهې او تفسير له مخې غوره او اوچت وی او بل چاته هم د قرآن کريم د علومو څخه څه ور وښايي .

په حديث شريف کې دقرآن کريم شرف او عزت بيان شوی او دا بهترين او غوره کلام دی ځکه چې داد الله جل جلاله کلام دی او غوره زده کړيال يې هغه څوک دي چې بل ته يې وښايي نه داچې يواځې پخپل ځان اکتفاء وکړي او بس ، د قرآن کريم زده کول او بل ته يې ښودل د قرآن کريم تلاوت ، په معنايې ځان پوهول او احکام يې منل دي .

- کوم کس چې قوي حافظه لري بايد ، د الله تعالى د کتاب په حفظ کولو سره له طلايي کلونو څخه ګټه پورته کړي،

- په هغه حديث کې چې امام مسلم د ابو مسعود الانصاري په حواله رو ايت کړی دی ويلي دي: "څوک چې د خير خوا ته لارښوونه وکړي، د هغه چا په څير اجر به ولري چې دا کار کوي."

[1]-رواه البخارى رقم الحديث ٥٠٢٧.

ketabton.com - The Digital Library

* د قرآن کریم د حفظ کولو مهمې قاعدې *

-که الله پاک تاسو ته په حفظ کې بریالیتوب درکړي، نو په غیاب کې زما لپاره دعا کول مه هیروئ! ته به د الله تعالی څخه هغه څه ترلاسه کړې چې زما لپاره دعا کوې. د رسول الله صلی الله علیه وسلم د حدیث په تایید کې - امام مسلم د عویمر بن مالک رضی الله عنه څخه رو ایت کړی دی چې رسول صلی الله علیه وسلم - وفرمایل: "څوک چې د خپل ورور لپاره د هغه په غیاب کې دعا وکړي، هغه فرښته چې ورته ټاکل شوې ده وبه و ایی: آمین، او ستاسو لپاره به هم همداسې." له الله جل جلاله څخه دعا وغواړي ، ای الله ما، تاسو او ټولو مسلمانانو ته ښښنه وکړي، او قرآن کریم زموږ لپاره دلیل وګرځوي، نه زموږ پر ضد، او موږ ته د شپې او ورځې په اوږدو کې د هغه د رضایت په توګه د تلاوت کولو توان راکړي، او قرآن کریم د قیامت په ورځ زموږ لپاره شفاعت کوونکی او د جنتونو نعمتونو ته زموږ لارښود وګرځوي.

دغه څو خبرې ګر انو ویونکوته د سریزې په توګه وړاندې کوم الله جل جلاله د اول ما بیا ټولو دوستانو ته د عمل کولو توفیق ورکړی .

ددوستانو ددعاپه هیله

محمد بشیر مدنی

ketabton.com - The Digital Library

لومړی فصل : د قرآن کريم فضيلت، د ويونکو فضيلت، او د عامو مسلمانانو دتلاوت اهميت.

-د قرآن کريم لوستل او تلاوت کول د نورو ټولو عبادتونو په څير عبادت دی. دا د يادولو يوه بڼه ده او تلاوت کوونکی ته د هغه د تلاوت اجر ورکول کيږي. له همدې امله، رسول الله صلی الله عليه وسلم مورږته يې د قرأن کريم د تلاوت کولو لارښوونه وکړه او د دې لوی اجر يې راته وښود.

-د قرآن کريم په مکرر ډول تلاوت په هغه مسلمان کې چې له لوستلو يې خوند اخلي، په تلاوت کې يې خوند، رواني سکون او په زړه کې يې ډاډ رامنځته کوي. الله جل جلاله فرمايي: ﴿ الَّذِينَ آمَنُوا وَتَطْمَئِنُّ قُلُوبُهُمْ بِذِكْرِ اللَّهِ أَلَا بِذِكْرِ اللَّهِ تَطْمَئِنُّ الْقُلُوبُ " [2]

ژباړه : هغه کسان چې ايمان يې راوړی او زړونه يې د خدای په ياد سره ډاډمن کيږي. بې له شکه چې د خدای په ياد سره زړونه ډاډمن کيږي." .

- په خوښۍ سره تکرارول يې، لوستونکی هڅوي چې د قرآن کريم څخه يې لوستل يې بايد په پوهه او بصيرت سره وي . نو پدې سره به د فکر او غور کولو حرم ته ننوځي، او په قرآن کريم کې به د الله جل جلاله په آيتونو غور کول پيل کړي، او بيا به د پوهې، او بصيرت سره سره سم عمل وکړي.

الله تعالی د قرآن کريم په اړه په سورة بقرة کې فرمايلي دي : الم *ذَلِكَ الْكِتَابُ لا رَيْبَ فِيهِ هُدًى لِلْمُتَّقِينَ ﴾ [3]

ژباړه : "الف، لام، ميم. دا هغه کتاب دی چې په کې هيڅ شک نشته، پدې کې د هغو کسانو لپاره لارښوونه ده چې له خدای څخه ويره لري." .

- الله جل جلاله په سورة الاسراء کې فرمايلي دي: إِنَّ هَذَا الْقُرْآنَ يَهْدِي لِلَّتِي هِيَ أَقْوَمُ وَيُبَشِّرُ الْمُؤْمِنِينَ الَّذِينَ يَعْمَلُونَ الصَّالِحَاتِ أَنَّ لَهُمْ أَجْرًا كَبِيرًا ﴾ " [4]

ژباړه : بيشکه ، دا قرآن کريم هغه څه ته لارښوونه کوي چې تر ټولو سمه لاره ده او هغو مومنانو ته چې نيک عملونه کوي، زيری ورکوي چې د دوی لپاره لوی اجر دی." .

---

[2]. سورت رعد آيت ۲۸ .

[3] - سورت بقره أيت (1- 2) .

[4] -سورت الاسراء آيت ۹ .

ketabton.com - The Digital Library

-الله تعالى مورته شودلې ده چې قرآن کريم تر ټولو غوره کلام دى ،

پدې هکله (الله) جل جلاله فرمايلي دي: ﴿ اللَّهُ نَزَّلَ أَحْسَنَ الْحَدِيثِ كِتَابًا مُتَشَابِهًا مَثَانِيَ تَقْشَعِرُّ مِنْهُ جُلُودُ الَّذِينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُمْ ثُمَّ تَلِينُ جُلُودُهُمْ وَقُلُوبُهُمْ إِلَى ذِكْرِ اللَّهِ ذَلِكَ هُدَى اللَّهِ يَهْدِي بِهِ مَنْ يَشَاءُ وَمَنْ يُضْلِلِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ هَادٍ ﴾ [5]

ژباړه : "الله تعالى غوره کلام نازل کړې دى : يو داسې کتاب دى چې سره ورته او په برخو کې تکرار شوى دى. د هغو کسانو پوستکي چې له خپل رب څخه ويره لري ددې په تلاوت سره لرزيږي. بيا د دوى پوستکي او زړونه د الله تعالى په ياد نرميږي. دا د الله تعالى لارښوونه ده هغه چا ته چې وغواړي لارښوونه وکړي .. او هغه څوک چې الله تعالى يې ګمراه کړي د هغه لپاره هيڅ لارښود نشته." .

-ځرنګه چې قرآن د پيغمبر صلى الله عليه وسلم تلپاتې، تلپاتې اووروستى معجزه ده، نو دا د الله تعالى د عهد له مخې ساتل کېږي چې ساتنه يې خپله الله جل جلاله کوي. الله تعالى فرمايي: قال تعالى :﴿ إِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا الذِّكْرَ وَإِنَّا لَهُ لَحَافِظُونَ ﴾ [6][الحجر: 9]، }

ژباړه : "بې له شکه، مورږ قرآن نازل کړى او بيشکه هم مورږ يې ساتونکي يو." او له هغه وخته چې دا په رسول صلى الله عليه وسلم نازل شوى، تر اوسه پورې يو حرف هم له هغه څخه ورک شوى نه دى او نه پکې اضافه شوى دى. هر څوک چې و ايي چې قرآن نيمګړى يا تحريف شوى دى، هغه د دې آيت په اړه دروغ ويلي دي، او په دوى کې دولس اماميه شيعه ګان هم شامل دي. د قرآن کريم د کلمو املا د عثمان رضى الله عنه سره دساتل شوي قرآن کريم له مخ شوې ده .

- قرآن کريم د نورو ټولو خبرو په پرتله غوره ى :

ډېر داسې حديثونه راغلي دي چې د قرآن کريم غوره والى يېد نورو ټولو انساني خبرو په پرتله واضح کړى ، کوم چې د الله تعالي کلام دى. د هغوى له جملې څخه: د شهربن حوشب په رو ايت کې، هغه وويل: د خداى رسول صلى الله عليه وسلم وفرمايل: "د خداى د کلام غوره والى د هغه د مخلوق په خبرو باندې داسې دى لکه د الله جل جلاله غوره والى د هغه په مخلوق باندې. [7]

---

[5] - سورت الزمر آيت ٢٣ .

[6] - سورت الحجر أيت 9 .

[7] - سنن الدارمي 2/ 533 رقم 3357. قال حسين سليم أسد : إسناده حسن وهو مرسل.

ketabton.com - The Digital Library

" ابن ابي حاتم و ايي: محمد بن الفضل بن موسى مورِ ته وويل: محمد بن منصور المكي الجواز مورِ ته وويل: ما سفيان بن عيينه وليد او يو سړي ترې وپوښتل: اى ابو محمده ، ته د قرآن په اړه څه و ايې؟ هغه وويل: "د خداى كلام د هغه له خوا راغلى او هغه ته به بيرته ورځي ." [8]

- حضرت عثمان رضى الله عنه د رسول الله صلى الله عليه وسلم څخه روايت كړى دى چې رسول الله صلي الله عليه فرمايلي يې دي: خَيْرُكُمْ مَنْ تَعَلَّمَ الْقُرْآنَ وَعَلَّمَهُ [9] "

ژباړه : ستاسو څخه غوره هغه څوک دى چې قرآن زده كړي او نورو ته يې وښيي."

- حضرت عائشې رضى الله عنها د رسول الله صلى الله عليه وسلم څخه روايت كړى چې ويې فرمايل: عَنْ عَائِشَةَ: عَنْ النَّبِيِّ صلى الله عليه وسلم قَالَ: "مَثَلُ الَّذِي يَقْرَأُ الْقُرْآنَ وَهُوَ حَافِظٌ لَهُ مَعَ السَّفَرَةِ الْكِرَامِ الْبَرَرَةِ وَمَثَلُ الَّذِي يَقْرَأُ وَهُوَ يَتَعَاهَدُهُ وَهُوَ عَلَيْهِ شَدِيدٌ فَلَهُ أَجْرَانِ" [10]

ژباړه : "د هغه چا مثال چې قرآن تلاوت كوي او حفظ يې كړى دى دا به د شريفو او صالحو كاتبانو (فرِشتو) سره وي. او د هغه چا مثال چې تلاوت كوي يې او زيات يې تكرار كوي ترڅو ترې هيرنشي او دا د هغه لپاره ستونزمن وي دده لپاره به دوه اجرونه وركړل شي."

وعن عائشة قالت: قال رسول الله صلى الله عليه وسلم : "الماهر بالقرآن مع السفرة الكرام البررة والذي يقرأ القرآن ويتتعتع فيه وهو عليه شاق له أجران[11]."

حضرت عائشې رضى الله عنها وويل: رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمايلي دي: "څوک چې په قرآن كې ماهر وي، هغه به د شريفو او صالحو كاتبانو (فرِشتو) سره وي، او هغه څوک چې قرآن لولي او په هغه باندې بندېږي او د هغه لپاره ستونزمن وي، دده لپاره دوه اجرونه دي ."

[8] -مختصر العلو للعلي الغفار، الحافظ الذهبي، الناشر: المكتب الإسلامي، بيروت، الطبعة : الثانية - 1412هـ تحقيق: اختصره وحققه وعلق عليه وخرج أحاديثه محمد ناصر الدين الألباني. وقال الشيخ الألباني: صحيح.. ولكنه لم يذكر إن كان الكلام حديثاً عن رسول الله - صلى الله عليه وسلم - أو أنه من كلام سفيان بن عيينة

[9] - البخاري، 4/ 1919 رقم 4739▪

[10] - البخاري، 4/ 1882 رقم 4653

[11] - مسلم 1/ 549 رقم 798

ketabton.com - The Digital Library

وروى النسائي و ابن ماجة والحاكم بإسناد صحيح عن أنس رضي الله عنه أن رسول الله صلى الله عليه وسلم قال: "إِنَّ لِلَّهِ أَهْلِينَ مِنْ النَّاسِ"، قَالُوا يَا رَسُولَ اللَّهِ: مَنْ هُمْ؟ قَالَ:"هُمْ أَهْلُ الْقُرْآنِ أَهْلُ اللَّهِ وَخَاصَّتُهُ [12]

امام نسائي، امام ابن ماجه او امام حاكم رحمهم الله تعالي په صحيح سند سره د انس رضى الله عنه څخه رو ايت كوي چې رسول الله صلى الله عليه وسلم وفرمايل: "الله تعالى په انسانانو كې خپل خلک لري." هغوى وويل: يا رسول الله صلى الله عليه وسلم، هغوى څوک دي؟ هغه وفرمايل : "دوى د قرآن ويونكي دي ، او د الله جل جلاله خاص بنده ګان دي .

وعَنِ ابْنِ عُمَرَ، قَالَ: سُئِلَ النَّبِيُّ صلى الله عليه وسلم : مَنْ أَحْسَنُ النَّاسِ صَوْتًا بِالْقُرْآنِ؟ قَالَ: "مَنْ إِذَا سَمِعْتَ قِرَاءَتَهُ رَأَيْتَ أَنَّهُ يَخْشَى اللَّهَ عَزَّوَجَلَّ [13]

له ابن عمر رضى الله عنهما څخه رو ايت دى چې د رسول الله صلى الله عليه وسلم څخه پوښتنه وشوه: د قرآن كريم په تلاوت كې د چا غږ تر ټولو غوره وي؟ هغه وويل: "څوک چې د هغه تلاوت واورې، نو تاسو ګورئ چې هغه له الله تعالى څخه وېرېږي" .

<u>د قرآن كريم د تلاوت ليارې دفرښتو راښكته كېدل اود دوى راټوليدل :</u>

روى مسلم في صحيحه من حديث عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صلى الله عليه وسلم :"وَمَا اجْتَمَعَ قَوْمٌ فِي بَيْتٍ مِنْ بُيُوتِ اللَّهِ يَتْلُونَ كِتَابَ اللَّهِ وَيَتَدَارَسُونَهُ بَيْنَهُمْ إِلَّا نَزَلَتْ عَلَيْهِمْ السَّكِينَةُ وَغَشِيَتْهُمْ الرَّحْمَةُ وَحَفَّتْهُمْ الْمَلَائِكَةُ وَذَكَرَهُمْ اللَّهُ فِيمَنْ عِنْدَهُ [14]

امام مسلم رحمت الله عليه په خپل صحيح كې له ابو هريره رضى الله عنه څخه رو ايت كوي چې و ايي: رسول الله صلى الله عليه وسلم وفرمايل: "او هيڅ قوم به داسې نه وي چې د الله جل جلاله په يوه كور كې راټول شي، د الله جل جلاله كتاب تلاوت كوي او په خپل منځ كې يې يو بل ته ښيي ، مګر دا چې پر هغوى به سكون نازل شي، رحمت به هغوى و پوښي، فرښتې به د هغوى چاپيره را تاوشي ، او الله جل جلاله به هغوى د هغو كسانو په منځ كې يادوي چې له هغه سره دي (دفرښتو په منځ كې) ."

---

[12] - رواه الطبراني في المعجم الأوسط، 2/ 311 رقم 2074

[13] - مسلم 4/ 2074 رقم 2699.

[14] - مسلم 4/ 2074 رقم 2699.

ketabton.com - The Digital Library

روى البخاري ومسلم في صحيحيهما عن عبد الله ابن عمر: عَنْ النَّبِيِّ صلى الله عليه وسلم قَالَ:"لَا حَسَدَ إِلَّا فِي اثْنَتَيْنِ رَجُلٌ آتَاهُ اللَّهُ الْقُرْآنَ فَهُوَ يَتْلُوهُ آنَاءَ اللَّيْلِ وَ آنَاءَ النَّهَارِ وَرَجُلٌ آتَاهُ اللَّهُ مَالًا فَهُوَ يُنْفِقُهُ آنَاءَ اللَّيْلِ وَ آنَاءَ النَّهَارِ. [15]

امام بخاري او امام مسلم رحمت الله عليهما په خپلو صحيحو کې د عبدالله بن عمر رضى الله عنهما څخه روايت کړی دی چې رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمايليدي : "حسد نشته مګر په دوو شيانوکې: هغه سړی چې الله تعالى قرآن ورکړی وي او هغه يې د شپې او ورځې په ساعتونو کې تلاوت کوي، او هغه سړی چې الله تعالى مال ورکړی وي او هغه يې د شپې او ورځې په ساعتونو کې خيرات کوي . (مطلب داچې په دغه دوو شيانو کې حسد روا دی) "

<u>رسول الله صلى الله عليه وسلم مورته د قرآن کريم د دتلاوت او حفظ کولو امر کړی دی.</u>

وقد حثنا الرسول صلى الله عليه وسلم على الالتزام بقراءة القرآن وحفظه، روى البخاري ومسلم في صحيحيهما عَنْ ابْنِ عُمَرَرَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صلى الله عليه وسلم قَالَ:"إِنَّمَا مَثَلُ صَاحِبِ الْقُرْآنِ كَمَثَلِ صَاحِبِ الْإِبِلِ الْمُعَقَّلَةِ، إِنْ عَاهَدَ عَلَيْهَا أَمْسَكَهَا وَإِنْ أَطْلَقَهَا ذَهَبَتْ . أي المشدودة بالعقال، وعاهد عليها أي تردد عليها وراقبها.[16]

امام بخاري او امام مسلم رحمت الله عليهما په خپلو صحيحو کې د ابن عمر رضى الله عنهما څخه روايت کړی دی چې رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمايلي دي: "د قرآن کريم د حافظ مثال د تړل شويو اوښانو د مالک په څيردی. که هغه د دوی ساتنه وکړي، نو هغه به يې وساتي، او که هغه پريږدي، نو هغه به لاړ شي." ، يعنې، په رسی تړل شوی، او هغه کس ژمنه او تعهد وکړ چې د هغې ليدنه او څارنه به وکړي، يعنې، د هغه ليدنه أو څارنه يې وکړه .

<u>د مرګ څخه وروسته او په آخرت کې د قرآن عظيم اجر:</u>

[15] - البخاري 6/ 2737 رقم 7091. ومسلم 1/ 558 رقم 815.

[16] - البخاري 4/ 1920 رقم 4743. مسلم 1/ 543 رقم 789.

ketabton.com - The Digital Library

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو رضي الله عنه عَنْ النَّبِيِّ صلى الله عليه وسلم قَالَ: "يُقَالُ لِصَاحِبِ الْقُرْآنِ: اقْرَأْ وَارْقَ وَرَتِّلْ كَمَا كُنْتَ تُرَتِّلُ فِي الدُّنْيَا فَإِنَّ مَنْزِلَتَكَ عِنْدَ آخِرِ آيَةٍ تَقْرَؤُهَا."[17]

ژباړه : د حضرت عبدالله بن عمرو رضی الله عنه څخه رو ایتدی چې رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمایلي یې دي: "د قرآن کریم حا فظ ته به وویل شي: تلاوت کوه، پورته خیژه، او لکه څنګه چې تا په دنیا کې تلاوت کاوه، ځکه چې ستا مقام به د هغه وروستي آیت په اړه وي چې ته یې تلاوت کوي ."

رواه أحمد. وروى الطبراني في المعجم الكبير عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بن مَسْعُودٍ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صلى الله عليه وسلم :"الْقُرْآنُ شَافِعٌ مُشَفَّعٌ، وَمَاحِلٌ مُصَدَّقٌ، مَنْ جَعَلَهُ أَمَامَهُ قادَهُ إِلَى الْجَنَّةِ، وَمَنْ جَعَلَهُ خَلْفَهُ سَاقَهُ إِلَى النَّارِ*

.الماحِلُ: المجادلُ لصاحبه لما يتبع ما فيه[18].

امام احمد رحمت الله علیه او امام طبراني رحمت الله علیه په المعجم الکبیر کې له عبدالله بن مسعود څخه روایت کړی چې وایي: رسول الله صلی الله علیه وسلم وفرمایل: "قرآن هغه شفاعت کوونکی دی چې شفاعت یې منل کیږي، او هغه شاهد دی چې شفاعت یې تایید کیږي. څوک چې یې مخې ته کېږدي، جنت ته به یې بوځي، او څوک یې چې شاته کېږدي، دوزخ ته به یې بوځي."

-الماحل: هغه څوک چې د خپل ملګري سره د هغه څه په اړه بحث او جنجال کوي چې هغه یې کوي.

<u>هغه څوک چې قرآن حفظ کوي او د هغه احکام عملي کوي، په جنت کې به د عزت تاج په سر وي:</u>

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رضي الله عنه قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صلى الله عليه وسلم : "إِنَّ مِمَّا يَلْحَقُ الْمُؤْمِنَ مِنْ عَمَلِهِ وَحَسَنَاتِهِ بَعْدَ مَوْتِهِ عِلْمًا عَلَّمَهُ وَنَشَرَهُ وَوَلَدًا صَالِحًا تَرَكَهُ وَمُصْحَفًا وَرَّثَهُ أَوْ مَسْجِدًا

[17] - أحمد 2/ 192 رقم 6799، تعليق شعيب الأرنؤوط: صحيح لغيره وهذا إسناد حسن. والطبراني في المستدرك 1/ 739 رقم 2030.

[18] - المعجم الكبير 10 / 198 رقم 10450. صحيح ابن حبان 1/ 331 رقم 124. قال شعيب الأرنؤوط: إسناده جيد.

ketabton.com - The Digital Library

بَنَاهُ أَوْ بَيْتًا لِابْنِ السَّبِيلِ بَنَاهُ أَوْ نَهْرًا أَجْرَاهُ أَوْ صَدَقَةً أَخْرَجَهَا مِنْ مَالِهِ فِي صِحَّتِهِ وَحَيَاتِهِ يَلْحَقُهُ مِنْ بَعْدِ مَوْتِهِ.[19]

له ابو هریره رضی الله عنه څخه رو ایت دی چې رسول الله صلی الله علیه وسلم وفرمایل: "هغه شیان چې مومن ته د هغه د نیکو اعمالو له امله هغه ته له مرګ وروسته رسیږي هغه علم دی چې نشوولی او خپورکړی یې وي ، هغه صالح زوی دی ، د قرآن کریم یوه نسخه ، جومات چې جوړ کړی یې کړ، مسافر خانه یې جوړه کړه ، سیند یې جوړکړ چې و بهیږي ، یا هغه صدقه چې هغه پخپل ژوند کې له خپل مال څخه ورکړې وي، چې د هغه به له مرګ وروسته ورته ورسیږي." .

وعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صلى الله عليه وسلم قَالَ:"إِذَا مَاتَ الْإِنْسَانُ انْقَطَعَ عَنْهُ عَمَلُهُ إِلَّا مِنْ ثَلَاثَةٍ؛ إِلَّا مِنْ صَدَقَةٍ جَارِيَةٍ أَوْ عِلْمٍ يُنْتَفَعُ بِهِ أَوْ وَلَدٍ صَالِحٍ يَدْعُو لَهُ.[20]

له ابو هریره رضی الله عنه څخه رو ایت دی چې رسول الله صلی الله علیه وسلم وفرمایل: "کله چې یو څوک مړ شي، نو د هغه عملونه پای ته رسیږي پرته له دریو شیانو څخه: دوامداره صدقه، کتور علم، یا صالح اولاد چې د هغه لپاره دعا کوي." د یو کس د نیکۍ له څرګندو نښو څخه د الله جل جلاله اطاعت، د قرآن کریم تلاوت او نورنیک اعمال دي.

وروى أحمد في مسنده عن النَّبِيِّ صلى الله عليه وسلم قال:"تَعَلَّمُوا سُورَةَ الْبَقَرَةِ فَإِنَّ أَخْذَهَا بَرَكَةٌ وَتَرْكَهَا حَسْرَةٌ وَلَا يَسْتَطِيعُهَا الْبَطَلَةُ" (البطلة وهم السحرة). قَالَ (الراوي) ثُمَّ مَكَثَ سَاعَةً ثُمَّ قَالَ: "تَعَلَّمُوا سُورَةَ الْبَقَرَةِ وَآلِ عِمْرَانَ فَإِنَّهُمَا الزَّهْرَاوَانِ يُظِلَّانِ صَاحِبَهُمَا يَوْمَ الْقِيَامَةِ كَأَنَّهُمَا غَمَامَتَانِ.. أَوْ فِرْقَانِ مِنْ طَيْرٍ صَوَافَّ، وَإِنَّ الْقُرْآنَ يَلْقَى صَاحِبَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ حِينَ يَنْشَقُّ عَنْهُ قَبْرُهُ كَالرَّجُلِ الشَّاحِبِ فَيَقُولُ لَهُ هَلْ تَعْرِفُنِي فَيَقُولُ مَا أَعْرِفُكَ فَيَقُولُ لَهُ هَلْ تَعْرِفُنِي فَيَقُولُ مَا أَعْرِفُكَ فَيَقُولُ أَنَا صَاحِبُكَ الْقُرْآنُ الَّذِي أَظْمَأْتُكَ فِي الْهَوَاجِرِ وَأَسْهَرْتُ لَيْلَكَ وَإِنَّ كُلَّ تَاجِرٍ مِنْ وَرَاءِ تِجَارَتِهِ، وَإِنَّكَ الْيَوْمَ مِنْ وَرَاءِ كُلِّ تِجَارَةٍ فَيُعْطَى الْمُلْكَ بِيَمِينِهِ، وَالْخُلْدَ بِشِمَالِهِ وَيُوضَعُ عَلَى رَأْسِهِ تَاجُ الْوَقَارِ وَيُكْسَى وَالِدَاهُ حُلَّتَيْنِ لَا يُقَوَّمُ لَهُمَا أَهْلُ الدُّنْيَا فَيَقُولَانِ بِمَ كُسِينَا هَذِهِ؟ فَيُقَالُ بِأَخْذِ وَلَدِكُمَا الْقُرْآنَ.. ثُمَّ يُقَالُ لَهُ: اقْرَأْ وَاصْعَدْ فِي دَرَجَةِ الْجَنَّةِ وَغُرَفِهَا، فَهُوَ فِي صُعُودٍ مَا دَامَ

[19] - رواه بن ماجه في سننه 1/ 88 رقم 242. قال الشيخ الألباني: صحيح، ورواه البيهقي في شعب الإيمان 3/ 247 رقم 3448.

[20] - مسلم 3 / 1255 رقم 1631.

ketabton.com - The Digital Library

يَقْرَأُ هَذًّا كَانَ أَوْ تَرْتِيلًا . "ومعنى هَذًّا: أي مسرعاً في قراءته القرآن. ويسمى أيضاً حدراً عند القراء. [21]

امام احمد رحمت الله عليه په خپل مسند کې له رسول الله صلى الله عليه وسلم څخه رو ايت کوي چې فرمايلي يې دي: " سورت بقره زده کړئ، ځکه چې د هغې زده کول نعمت دی او پريښودل يې افسوس دی، او جادوګران يې نشي يادولی." (جادوګران دي) , راوي وويل: بيا يو ساعت چپ پاتې شو او بيا يې وويل: "سورة البقرة او آل عمران زده کړه، ځکه چې دا دوه رڼاګانې دي چې د قيامت په ورځ به په خپل ملګري داسې سيوري کوي لکه دوه وريځې يا د الوتونکو مرغانو دوه ډلې. او قرآن به د قيامت په ورځ له خپل ملګري سره هغه وخت مخامخ شي کله چې د هغه قبر د يو رنګه سړي په څېر خلاص شي، او ورته به وو ايي: آيا ته ما پېژنې؟ هغه به وو ايي: زه تا نه پېژنم." هغه به ورته وو ايي، "ايا ته ما پېژنې؟" هغه به وو ايي، "زه تا نه پېژنم." هغه به وو ايي، "زه ستا ملګری يم، قرآن،يم چې ته به يې په ګرم لمر کې تږی کړی يې او د شپې ويښ يې ساتلی يې. هر سوداګر د خپل تجارت ترشا دی، او نن ته د هر تجارت ترشا يې." نو هغه ته به په ښي لاس کې سلطنت او په چپ لاس کې به ابديت ورکړل شي، او د عزت تاج به يې په سرورکېښودل شي، او د هغه مور او پلار ته به دوه جامې به ورواغوستل شي چې. د دنيا خلک به يې ونشي کړای هغوی ته به راشي او ورته وبه و ايي: "مورِ ته دا ولې راکړل شولې ؟" دوی به وو ايي: "ځکه چې ستا زوی قرآن کريم حفظ کړی دی." بيا به ورته وويل شي: "واوره جنت او د هغې د خونو درجې ته پورته شه ." نو هغه به ترهغه وخته پورې پورته ځي چې هغه تلاوت کوي، که دا تلاوت وي يا حدروي." , د دې معنی دا ده: هغه د قرآن په تلاوت کې چټک وی. دا د لوستونکو لخوا د حدر په نوم هم يادېږي.

<u>د قرآن کريم سره د تعامل له مخې د خلکو ډولونه:</u>

روى البخاري عَنْ أَبِي مُوسَى الْأَشْعَرِيِّ عَنْ النَّبِيِّ صلى الله عليه وسلم قَالَ: "مَثَلُ الْمُؤْمِنِ الَّذِي يَقْرَأُ الْقُرْآنَ كَالْأُتْرُجَّةِ طَعْمُهَا طَيِّبٌ وَرِيحُهَا طَيِّبٌ، وَالَّذِي لَا يَقْرَأُ الْقُرْآنَ كَالتَّمْرَةِ طَعْمُهَا طَيِّبٌ وَلَا

[21] - أحمد 5/ 348 رقم 23000. تعليق شعيب الأرنؤوط: إسناده حسن في المتابعات والشواهد.

ketabton.com - The Digital Library

رِيحَ لَهَا، وَمَثَلُ الْفَاجِرِ الَّذِي يَقْرَأُ الْقُرْآنَ كَمَثَلِ الرَّيْحَانَةِ رِيحُهَا طَيِّبٌ وَطَعْمُهَا مُرٌّ وَمَثَلُ الْفَاجِرِ الَّذِي لَا يَقْرَأُ الْقُرْآنَ كَمَثَلِ الْحَنْظَلَةِ طَعْمُهَا مُرٌّ وَلَا رِيحَ لَهَا.[22]

البخاري 6/ 2748 رقم 7121. الأترجة: واحدة نوع من الثمار الحمضيات جميلة المنظر طيبة الطعم والنكهة لينة الملمس، رائحتها مثل الليمون، وقشرتها خضراء مصفرة، ويؤكل لها الأبيض، وطعمه لذيذ. الريحانة: واحدة نوع من النبات طيبة الرائحة، (والريحان شجر صغير معروف في اليمن يغرس في سقوف البيوت، ولونه بين الرصاصي والرمادي). الحنظلة: واحدة نوع من ثمار أشجار الصحراء بحجم البرتقالة ولونها وطعمها شديد المرارة. (المعجم الوسيط)

البخاري ۲۷۴۸/۶ ګڼه ۷۱۲۱. سيترون: د ليمو يو ډول ميوه چې په ظاهره ښکلې ده، ښه خوند او بوی لري، په جوړښت کې نرمه ده، د ليمو په څير بوی لري، ژيړ شنه پوټکی لري، او د هغې سپينه غوښه خوږل کيږي، او خوندور خوند لري. ريحان: يو ډول بوټی چې خوندور بوی لري. (ريحان په يمن کې يوه کوچنۍ وني ده چې د کورونو په بامونو کې کرل کيږي، او رنګ يې د سيسې او خړ رنګ ترمنځ وي.) کولوسينت: د صحرايي وني يو ډول ميوه چې د نارنج په اندازه ده، ډير تريخ رنګ او خوند لري. (منځنۍ قاموس)

امام بخاري رحمت الله عليه له ابو موسى الاشعري رضى الله عنه څخه روايت کوي چې رسول الله صلى الله عليه وسلم وفرمايل: "

1-د هغه مومن مثال چې قرآن کريم لولي د ترنج په څير دی، خوند يې ښه دی او بوی يې هم ښه دی.

2-د هغه کس مثال چې قرآن کريم نه لولي د خرما په څير دی، خوند يې ښه دی خو بوی نه لري.

3-د هغه فاسق کس مثال چې قرآن کريم لولي د ريحان په څير دی، بوی يې ښه دی خو خوند يې تريخ دی.

4-د هغه فاسق کس مثال چې قرآن کريم نه لولي د حنظلې په څير دی، چې خوند يې تريخ وي او بوی هم نه لري." .

[22] - البخاري 6/ 2748 رقم 7121.

ketabton.com - The Digital Library

وفي رواية الطبراني في معجمه: "مَثَلُ الَّذِي يَقْرَأُ الْقُرْآنَ وَلا يَعْمَلُ بِهِ كَمَثَلِ رَيْحَانَةٍ رِيحُهَا طَيِّبٌ وَلا طَعْمَ لَهَا، وَمَثَلُ الَّذِي يَعْمَلُ بِالْقُرْآنِ وَلا يَقْرَؤُهُ كَمَثَلِ التَّمْرَةِ طَعْمُهَا طَيِّبٌ وَلا رِيحَ لَهَا، وَمَثَلُ الَّذِي يَتَعَلَّمُ الْقُرْآنَ وَيُعَلِّمُهُ كَمَثَلِ الأُتْرُجَّةِ طَعْمُهَا طَيِّبٌ وَرِيحُهَا طَيِّبٌ، وَمَثَلُ الَّذِي لا يَقْرَأُ الْقُرْآنَ وَلا يَعْمَلُ بِهِ كَمَثَلِ الْحَنْظَلَةِ طَعْمُهَا خَبِيثٌ وَرِيحُهَا خَبِيثٌ . [23]

امام طبراني رحمت الله عليه په خپل معجم کې روايت کړی دی: "

1-د هغه چا مثال چې قرآن کريم لولي خو عمل پرې نه کوي د هغه خوشبوي بوټي په څير دی چې بوی يې خوندوردی خو خوند نه لري.

2-د هغه چا مثال چې په قرآن کريم عمل کوي خو نه يې لولي د خرما په څير دی چې خوند يې خوندوردی خو بوی يې نه لري.

3-د هغه چا مثال چې قرآن کريم زده کوي او نورو ته يې ورزده کوي د ترنج په څير دی چې خوند يې خوندوردی او بوی يې هم خوندوردی.

4- د هغه چا مثال چې قرآن کريم نه يې لولي او نه پرې عمل کوي دحنظله بوټي په څير دی چې خوند يې بد دی او بوی يې هم بد دی"

د قرآن کريم د منظم تلاوت موخه څه ده؟

د قرآن کريم د منظم لوستلو هدف دا دی چې د هغه درک ترلاسه کړو، په آيتونو يې غوروکړو، په احکامو يې عمل وکړو او په حقيقي ژوند کې يې له ممانعتونو څخه ډډه وکړو، ترڅو مورد حق لاړې ته د هدايت شويو کسانو په ډله کې شو. الله جل جلاله مورته د هغو کسانو ځانګړتياوې بشودلې دي چې هغوی ته يې لارښوونه کړې ده، الله جل جلاله فرمايي: الَّذِينَ يَسْتَمِعُونَ الْقَوْلَ فَيَتَّبِعُونَ أَحْسَنَهُ أُولَئِكَ الَّذِينَ هَدَاهُمُ اللَّهُ وَأُولَئِكَ هُمْ أُولُو الْأَلْبَابِ . [24]

ژباړه : "هغه کسان چې خبرې ته غوږ نيسي او د هغې غوره پيروي کوي. دا هغه کسان دي چې خدای ورته لارښوونه کړې ده، او دا هغه کسان دي چې عقلمند دي."

[23] - الطبراني، المعجم الكبير 9/ 136 رقم 8670.

[24] - سورت الزمر آيت ١٨ .

ketabton.com - The Digital Library

-که د قرآن کریم د لوستلو موخه او هدف د هغه د سپیڅلو کلامونو د آیتونو په تلاوت سره خدای تعالی ته نږدې کیدل وي، نو دا یوازې د هغه څه په پوهیدو او په هغه څه چې لوستل کیږي په غور سره ترلاسه کیدی شي، ترڅو لوستونکی د آیتونو معنی په یاد ولري، په هغه کې شامل حکمتونه او وعظونه درک کړي، او پوه شي چې په هغه کې دا شیان شامل دي لکه عقیده ، عبادات، احکام، آداب او فضایل ، حلال , حرام ، کیسې , اخبار، او یادښتونه او غور. که د لوستلو هدف، چې فکر او پوهیدل دي، ترلاسه نشي، نو په دې لوستلو کې هیڅ ګټه نشته.

- الله تعالی خپل کتاب یوازې د دې لپاره نازل کړی چې لوستونکي پې په کې فکر وکړي او په معنی پې پوه شي. او پند تري واخلي .

الله تعالی فرمایي: كِتَابٌ أَنْزَلْنَاهُ إِلَيْكَ مُبَارَكٌ لِيَدَّبَّرُوا آيَاتِهِ وَلِيَتَذَكَّرَ أُولُو الْأَلْبَابِ .

ژباړه : "دا یو برکتناک کتاب دی چې موږ تاته نازل کړی دی، [ای محمده]، ترڅو دوی د هغې په آیتونو کې غور وکړي او د عقل خاوندان نصیحت ترلاسه کړي."

-په پوهېدو او غور سره لوستل د لوستونکي په روح باندې اغېزه کوي، په زړه کې یې احترام، د خدای تعالی ویره، د هغه د رحمت هیله او د هغه سره د لیدو لیوالتیا. دا د لوستلو او تلاوت پرمهال د پوهېدو او غور کولو پایله ده.

-خدای پاک قرآن کریم د دې لپاره نازل کړ چې ټول انسانیت ته تر ټولو هوښیار قانوني احکام، تر ټولو حیرانوونکي علمي حقایق او تر ټولو روښانه کایناتي آیتونه ورکړي. د دې په رڼا کې د بې ساري مطالعاتو ترلاسه کول، او له هغې څخه د پوهې یوه لویه شتمني جوړول چې لاهم، به پاتې شي، د یو بې ساري نړیوال تمدن د رامینځته کولو لپاره لومړي او یوازینی مواد دي، چې د هغې تر سیوري لاندې انسانیت په ټولو کچو، ټولو بڼو، او ټولو نژادونو کې د غوره او ډیر آرام ژوند څخه خوند واخلي. له همدې امله، د هغې پوهیدل او پلي کول یو اړینه اړتیا ده.

-کله چې قرآن کریم لومړی ځل نازل شو، الله تعالی خپل رسول ته امر وکړ چې قرآن کریم ولولي، په دې آیت کې الله تعالی خپل رسول ته فرمایلي دي : ﴿ وَرَتِّلِ الْقُرْآنَ تَرْتِيلًا ﴾ [25]

ژباړه : او قرآن په اندازه تلاوت کړه. .

[25] - سورت المزمل آیت ۴ .

ketabton.com - The Digital Library

-د رسول الله صلى الله عليه وسلم هر حكم، د قيامت تر ورځې پورې د ټولو مومنانو لپاره امر دى، پرته لدې چې دا د رسول صلي الله عليه وسلم لپاره ځانګړى امروي. د قرآن كريم تلاوت او لوستل يو داسې عبادت دى چې مومن مسلمان ته يې اجر وركول كيږي، لكه د نورو ټولو عبادتونو په څير. په حقيقت كې، د هغه اجر د غور او فكر سره د لوستلو سره څو چنده كيږي. له همدې امله، رسول،صلي الله عليه وسلم مورږى قرأن كريم د لوستلو لپاره وهڅولو او د هغې لوى اجر يې وښود. رسول صلي الله عليه وسلم ، ، وفرمايل: "مَنْ قَرَأَ حَرْفًا مِنْ كِتَابِ اللَّهِ فَلَهُ بِهِ حَسَنَةٌ وَالْحَسَنَةُ بِعَشْرِ أَمْثَالِهَا لَا أَقُولُ: (الم) حَرْفٌ وَلَكِنْ أَلِفٌ حَرْفٌ وَلَامٌ حَرْفٌ وَمِيمٌ حَرْفٌ ". [26]

څوک چې د الله جل جلاله له كتاب څخه يو حرف ولولي، د هغې په بدل كې به يوه نيكي ترلاسه كړي ، او يوه نيكي لس چنده كيږي. زه دا نه و ايم چې (الف، لام، ميم) يو حرف دى، مګر الف يو حرف دى، لام يو حرف دى، او ميم يو حرف دى."

-اوس راځئ وګورو چې يو مومن څنګه كولى شي په لږې هڅې سره په مليونونو نيكۍ ترلاسه كړي: د عبدالله بن مسعود رضى الله عنه د رسول الله صلى الله عليه وسلم په قول، الله تعالى دې هغه ته بركت وركړي او هغه ته دې سلام وكړي، هغه وويل: إن هذا القرآن مأدبة الله فاقبلوا من مأدبته ما استطعتم" [27]

ژباړه : "دا قرآن د الله جل جلاله ضيافت دى، نو د هغه ضيافت څومره چې امكان ولري قبول كړئ."

كه چيرې په قرآن كريم كې د تورو شمېر (٣٢٣،٠١٥) وي، نو يو مسلمان چې هره مياشت په عادي ورځو كې د قرآن كريم يوه نسخه ولولي، د هر توري په بدل كې لس نيكۍ كټي، يعنې درې مليونه، دوه سوه او دېرش زره، يو سل او پنځوس نيكۍ. او خداى پاک د روژې په مياشت او د ذى الحجې په لومړيو لسو ورځو كې د هغه چا لپاره چې وغواړي اجر څو چنده زياتوي . او خداى پاک د لوى فضل خاوند دى. او زمور وروستۍ دعا دا ده: ټولې ستاينې د هغه خداى لپاره دي چې د ټولو جهانونو پالونكى دى. [28]

---

[26] - رواه الترمذي في سننه عن عَبْدَ اللَّهِ بْنَ مَسْعُودٍ. ج ٥ ص ١٧٥ ، نمبر 2910

[27] -المستدرک للحاکم ج ص

[28] -داحمد مجاهد الشيباني ليكنه په تصرف سره / ١٤٣٥/١٣/٤ هجري قمري/ شبكة الالوكة .

ketabton.com - The Digital Library

دوهم فصل : د قرآن کریم دسورتونو فضایل :

ټول ستاینه الله لره ده، مورږ د هغه ستاینه کوو، له هغه مرسته غواړو او له هغه څخه لارښوونه غواړو. مورږ د خپلو نفسونو او د خپلو عملونو له شر څخه په الله پناه غواړو. چا ته چې الله لارښوونه وکړي، څوک يې ګمراه کولی نه شي ، او څوک چې هغه ګمراه کړي، څوک يې لارښوونه نشي کولی. زه شاهدي ورکوم چې له الله پرته بل معبود نشته، هغه يو دی، بې شريکه دی، او زه شاهدي ورکوم چې محمد صلی الله عليه وسلم د هغه بنده او رسول دی. د الله درود او سلام دې وي پر هغه، د هغه پر کورنۍ او د هغه پر ملګرو، چې په حق سره يې قضاوت کړی او په هغه يې انصاف کړی دی.

الله تعالی فرمايي: { لَقَدْ مَنَّ اللَّهُ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ إِذْ بَعَثَ فِيهِمْ رَسُولاً مِنْ أَنْفُسِهِمْ يَتْلُو عَلَيْهِمْ آيَاتِهِ وَيُزَكِّيهِمْ وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ } [29]

ژباړه : الله تعالی په مومنانو باندې لوی احسان کړی دی کله چې يې په دوی کې له دوی څخه يو رسول راولیږه چې دوی ته هغه آيتونه تلاوت کوي او دوی پاکوي او دوی ته کتاب او حکمت ورزده کوي .

-خدای پاک انسانیت ته د پیغمبر انو د ماموریت برکت ورکړی دی، او دا امت يې، چې د امتونو وروستی امت دی، د خاتم النبیین، محمد صلی الله عليه وسلم په بعثت سره يې ځانګړی کړی دی، نو د هغه رسالت د ملت لپاره تر ټولو لوی او مهم نعمت وه ، د دې نعمت بشپړول يې د پیغام په لیږدولو سره د ملت عزت وګرځولو. بلکې، د هغې ښېګڼه يې د هغو قومونو لپاره جوړه کړه چې ورسره ترلې يې دي، نو د دې قوم عالمان او واعظان د خلکو د ښېګڼې لارښوونه کوي، او په ټولو اړخونو کې د ګټې غوښتونکي دي.

<u>- د قرآن کریم د سورتونو فضائل:</u>

په دې کې لویه معنی نغښتې ده ، اودا د هغه څه فضیلت ته اشاره کوي چې قرآن کریم يې راوړی، د نړۍ لپاره لارښوونه او رحمت دی، او د هغې د ځینو سورتونو او آیتونو فضیلت ښودل شوی

[29] - سورت أل عمران أیت 164

ketabton.com - The Digital Library

او د هغه چا لپاره لوی خیر او لوی اجردی چې په دنیا کې یې تلاوت کوي اوپه آخرت کې یې اجر اخلي .

الله پاک زما لپاره دا اسانه کړې ده چې د حدیثو له معتبرو کتابونو څخه یې راټول او تنظیم کړم، او ما د الله جل جلاله درضا لپاره او د رسول الله صلی الله علیه وسلم ددې ارشاد مطابق چې

فرمایي : عن ابی هریرة رضی الله عنه قال قال رسول الله صلی الله علیه وسلم : ((مَن دَلَّ علی هدًی، فله أجره، وأجر مَن عَمِلَ به إلی یوم القیامة))، [30]

یعني : چاچې دنیکۍ لارښوونه وکړه د هغه اجر به وي او د قیامت تر ورځې پورې به د هغه چا اجر هم وي چې په هغې عمل کوي،"

عن تمیم الداری رضی الله عنه عن النبی صلی الله علیه وسلم قال -: ((الدِّین النَّصیحة))، قُلْنالِمَن؟قال:((للهِ،ولکتابه،ولرسوله،ولأئمةالمسلمین،وعامّتِهم[31]

یعني : رسول الله صلی الله علیه وسلم وفرمایل : "دین نصیحت دی." مورږ وویل: چا ته؟ پیغمبر صلی الله علیه وسلم وفرمایل: "الله تعالی ته ، د هغه کتاب ته، د هغه رسول ته ، د مسلمانانو مشر انو او عامو خلکو لپاره."

مورږ له خدایه غواړو چې هغه ته قبولیت ورکړي او له هغه څه مسلمانان ګټه پورته کړي چې مورږ یې اراده لرو او هغه څه چې مورږ یې تمه لرو پرته له هغه چې د الله جل جلاله رضا مو مطلب او هدف ده بله تمه او امید نلرو او نه ئې غواړو.

-د الله جل جلاله درود او سلام دې وي زمورږ په پیغمبر، زمورږ په سردار، او زمورږ په رحمت للعالمین ، محمد،صلی الله علیه وسلم او د هغه په کورنۍ او د هغه په ملګرو، او چاچې دهغوی متابعت په نیکۍ سره کړی دی او نیک اعمال ترسره کوي .

<u>د قرآن کریم د لوستلو فضیلت :</u>

---

[30] سنن أبي داود : - 4609 ، صحیح مسلم 2674

[31] صحیح مسلم ص یا نمبر - 55 .

ketabton.com - The Digital Library

۱ –د حضرت عثمان بن عفان رضی الله عنه څخه روایت دی چې رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمایلي دي: (خَيْرُكم مَن تَعَلَّمَ القرآن وعلمه .[32]

يعني : ستاسو څخه غوره هغه څوک دی چې قرآن کريم زده کړي او نورو ته يې وښيي »

۲ – عن عائشة - رضيَ الله عنها - قالتْ: قال رسول الله - صلى الله عليه وسلم -: « الذي يَقْرَأُ القُرآن، وهوَ مَاهِرٌبِه مَعَ السَّفَرَةِ الْكِرَامِ الْبَرَرَةِ، وَالَّذِي يَقْرَأُ الْقُرْآنَ وَيَتَتَعْتَعُ فِيهِ - وَهُوَ عَلَيْهِ شَاقٌّ - لَهُ أَجْرَانِ »؛ متَّفق عليه [33]

له حضرت عائشې رضی الله عنها څخه روایت دی چې رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمایلي دي چې : « څوک چې قرآن کريم لولي او په هغه کې مهارت ولري، هغه به د شريفو او صالحو کاتبانو (پرښتو) سره وي، او څوک چې قرآن لولي او په هغه کې بند پاتې کيږي - او دا د هغه لپاره ستونزمن وي – هغه ته دوه اجرونه دي .

۳ – عن أبي موسى الأشعري - رضيَ الله عنه - قال: قال رسول الله - صلى الله عليه وسلم -: ((مَثَلُ الْمُؤْمِنِ الَّذِي يَقْرَأُ الْقُرْآنَ؛ مَثَلُ الأُتْرُجَّة، رِيحُهَا طَيِّبٌ، وَطَعْمُهَا حُلْو، وَمَثَلُ الْمُؤْمِنِ الَّذِي لاَ يَقْرَأُ الْقُرْآنَ؛ مَثَلُ التَّمْرَةِ، لاَ رِيحَ لَهَا، وَطَعْمُهَا حُلْوٌ، وَمَثَلُ الْمُنَافِقِ الَّذِي يَقْرَأُ الْقُرْآنَ؛ كَمَثَلِ الرَّيْحَانَةِ، رِيحُهَا طَيِّبٌ، وَطَعْمُهَا مُرٌّ، وَمَثَلُ الْمُنَافِقِ الَّذِي لاَ يَقْرَأُ الْقُرْآنَ؛ كَمَثَلِ الْحَنْظَلَةِ، لَيْسَ لَهَارِيحٌ،وَطَعْمُهَامُرٌّ)):متفق عليه. [34]

له ابو موسی الاشعري رضی الله عنه څخه روایت دی چې و ايي: رسول الله صلی الله علیه وسلم وفرمايل: د هغه مومن مثال چې قرآن کريم لولي د ترنج په څير دی، بوی يې خوندور او خوند يې خوږ دی. د هغه مومن مثال چې قرآن کريم نه لولي د خرما په څير دی، بوی يې نشته خو خوند يې خوږ دی. د هغه منافق مثال چې قرآن کريم لولي د ريحان په څير دی، بوی يې خوندوردی خو خوند يې تريخ دی، د هغه منافق مثال چې قرآن نه لولي د کولسينت په څير دی چې بوی نلري او خوند يې تريخ وي.

۴ – عن عمر بن الخطاب - رضي الله عنه - أنَّ النَّبيَّ - صلى الله عليه وسلم - قال: « إِنَّ اللَّهَ يَرْفَعُ بِهَذَا الْكِتَابِ أَقْوَامًا، وَيَضَعُ بِهِ آخَرِينَ» ؛ متفق عليه

---

[32] -صحيح البخاری ص يا نمبر 5027 .

[33] - أخرجه البخاري (4937)، ومسلم(798)

[34] - أخرجه البخاري (5020)، ومسلم (797)-

ketabton.com - The Digital Library

د عمر بن الخطاب رضی الله عنه په روایت چې رسول الله صلی الله علیه وسلم وفرمایل: په حقیقت کې، خدای تعالی په دې کتاب سره ځینې خلک پورته کوي او ځینې نورې په دې سره ټیټوي.

۵ –عن ابن عمر- رضيَ الله عنهما - عنِ النَّبي - صلى الله عليه وسلم - قال: « لاَ حَسَدَ إِلاَّ فِي اثْنَتَيْنِ؛ رَجُلٌ آتَاهُ اللَّهُ الْقُرْآنَ، فَهُوَ يَقُومُ بِهِ آنَاءَ اللَّيْلِ وَ آنَاءَ النَّهَارِ، وَرَجُلٌ آتَاهُ اللَّهُ مَالاً، فَهُوَ يُنْفِقُهُ آنَاءَ اللَّيْلِ وَ آنَاءَ النَّهَارِ» ؛ متفق عليه، [35]

-د عبد الله بن عمر رضی الله عنهما څخه روایت دی چې رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمایلي دي: « حسد نشته مګر په دوو مواردو کې: یو هغه سړی چې الله تعالی قرآن ورکړی وي، نو هغه یې په شپه او ورځ کې تلاوت کوي، او بل هغه سړی چې الله تعالی ورته شتمني ورکړې وي، نو هغه یې په شپه او ورځ کې مصرفوي» .

۶ – عنْ عبدالله بن مسعود - رضيَ الله عنه - قال: قال رسولُ الله - صلى الله عليه وسلم -: ((مَنْ قَرَأَ حرفًا مِن كتابِ اللهِ، فلَهُ به حسنة، والحَسَنةُ بعشْرِ أمثالِها، لا أقول {آلم} حرف؛ ولكن ألف حرف، ولام حَرْف، ومِيم حَرْف))؛ رواه التِّرْمذي، وقال: حديث حسن صحيح. [36]

د عبدالله بن مسعود رضی الله عنه څخه روایت دی چې رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمایلي دي : "څوک چې د خدای د کتاب څخه یو حرف ولولي، نو د هغه په بدل کې به یوه نیکي ورکړل شي، او یوه نیکي د هغې په څیرلس چنده ارزښت لري. زه دا نه وایم چې {الف، لام، میم} یو حرف دی؛ بلکه، الف یو حرف دی، لام یو حرف دی، او میم یو حرف دی." ترمذي روایت کړی دی، هغه ویلي دي: دا حدیث حسن او صحیح دی .

۷ – عنِ ابن عباس - رضيَ الله عنهما - قال: قال رسول الله - صَلَّى الله عليه وسلم -: « إنَّ الذي لَيْسَ في جوفِه شيءٌ منَ القُرْآن؛ كالبيت الخَرِب » ؛ رواه الترمذي، وقال: حديث حسن صحيح

---

[35] - - أخرجه البخاري (5025)، ومسلم (815) باختلاف يسير

[36] - أخرجه الترمذي (2910) واللفظ له -

ketabton.com - The Digital Library

د عبد الله بن عباس رضی الله عنهما څخه روایت دی چې رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمایلي دي "هغه څوک چې په زړه کې یې د قرآن کریم هیڅ شی نه وي، د ویجارشوي کورپه څیر دی." امام ترمذي رحمت الله علیه روایت کړی دی، هغه ویلي دي: حدیث حسن او صحیح دی

سورة الفاتحة

عن ابن عباس - رضيَ الله عنهما - قال: « بَيْنَمَا جِبْرِيلُ قَاعِدٌ عِنْدَ النَّبِيِّ - صلى الله عليه وسلم - سَمِعَ نَقِيضًامِنْ فَوْقِهِ، فَرَفَعَ رَأْسَهُ فَقَالَ: هَذَا بَابٌ مِنَ السَّمَاءِ، فُتِحَ الْيَوْمَ لَمْ يُفْتَحْ قَطُّ إِلاَّ اليَوْم، فَنَزَلَ مِنْهُ مَلَكٌ، فَقَالَ: هَذَا مَلَكٌ نَزَلَ إِلَى الأَرْضِ لَمْ يَنْزِلْ قَطُّ إِلاَّ الْيَوْمَ، فَسَلَّمَ وَقَالَ: أَبْشِرْ بِنُورَيْنِ أُوتِيتَهُمَا، لَمْ يُؤْتَهُمَا نَبِيٌّ قَبْلَكَ: فَاتِحَةُ الْكِتَابِ، وَخَوَاتِيمُ سُورَةِ الْبَقَرَةِ، لَنْ تَقْرَأَ بِحَرْفٍ مِنْهُمَاإِلاَّأُعْطِيتَهُ»رواه مسلم. [37]

<u>دسورة فاتحې فضیلت</u>

۸ - د عبد الله بن عباس رضی الله عنهما څخه روایت دی هغه وویل: کله چې جبریل علیه السلام د پیغمبر صلی الله علیه وسلم سره ناست وو نو هغه له پورته څخه د یو چنګک غږ واورېد ، نو هغه خپل سر پورته کړ او ویې فرمایل: دا په جنت کې یوه دروازه ده چې نن پر انیستل شوې ده، او نن څخه مخکې هیڅکله نه ده پر انیستل شوې. بیا یوه فرښته له هغې څخه راښکته شوه او ویې ویل: دا یوه فرښته ده چې ځمکې ته راښکته شوې ده، او د نن څخه مخکې هیڅکله نه ده راښکته شوې. نو هغه ورته سلام وکړ او ویې ویل: د هغو دوو رڼاګانو لپاره خوشحاله شه چې تاسو ته درکړل شوي دي، او هغه هیڅکله مخکې له تا څخه یو پیغمبر ته نه دي ورکړل شوي او هغه سورت فاتحه ، او د سورت بقرې وروستي آیتونه. ته به د هغه یو حرف هم ونه لولې مګر چې مطلب به د درکول کیږي . امام مسلم رحمت الله رو ایت کړی دی.

۹ – عن أبي سعيد، رافع بن المُعلَّى - رضي الله عنه - قال: قال لي رسول الله - صلى الله عليه وسلم -: ألا أعلمكَ أعظم سُورة في القرآن، قبل أن تَخْرُجَ منَ المسجد؟، فأخذ بيدي، فلمَّا أَرَدْنا أن نَخْرُجَ، قلت: يا رسول الله؛ إنَّكَ قلتَ: « لأُعَلمنّكَ أعظم سورة منَ القرآن» ، قال: « الحمدُ للهِ رب العالمين، هي السَّبْع المثاني، والقرآن العظيم، الذي أوتيته »؛ [38]رواه البخاري.

---

[37]- أخرجه مسلم (806) باختلاف يسير -

[38]- صحيح البخاري | الصفحة أو الرقم : 4703 | -

ketabton.com - The Digital Library

- ابو سعيد رافع بن المعلىٰ وايي: رسول الله - صلى الله عليه وسلم - ماته وويل: "ايا زه تاته د جومات څخه د وتلو دمخه د قرآن کريم تر ټولو لوی سورت ونه ښيم؟" نو هغه زما لاس ونيو، او کله چې مونږ غوښتل چې لاړ شو، ما وويل: ای د خدای رسوله! تا وويل: "زه به تاته د قرآن تر ټولو لوي سورت درزده کړم." هغه وويل: "الحمد لله رب العالمين . دا اووه تکراري آيتونه او لوی قرآن دی چې ماته راکړل شوی دی." د بخاري په روايت کې.

١٠ – عن أبي هريرة - رضي الله عنه - قال: قال رسولُ الله - صلى الله عليه وسلم -: « قَالَ اللَّهُ - تَعَالَى - قَسَمْتُ الصَّلاَةَ بَيْنِي وَبَيْنَ عَبْدِي نِصْفَيْنِ، وَلِعَبْدِي مَا سَأَلَ، فَإِذَا قَالَ الْعَبْدُ} :الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ{، قَالَ اللَّهُ: حَمِدَنِي عَبْدِي، وَإِذَا قَالَ} :الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ{، قَالَ: أَثْنَى عَلَيَّ عَبْدِي، وَإِذَا قَالَ} :مَالِكِ يَوْمِ الدِّينِ{، قَالَ: مَجَّدَنِي عَبْدِي، وَإِذَا قَالَ} :إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ{، قَالَ: هَذَا بَيْنِي وَبَيْنَ عَبْدِي، وَلِعَبْدِي مَا سَأَلَ، فَإِذَا قَالَ: {اهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلاَ الضَّالِّينَ{، قَالَ: هَذَا لِعَبْدِي، وَلِعَبْدِي مَا سَأَلَ »؛ [39]رواه مسلم.

د ابو هريره رضی الله عنه څخه روايت – دي چې رسول الله صلى الله عليه وسلم وفرمايل چې : الله تعالى فرمايلي دي : ما لمونځ د ځان او خپل بنده ترمنځ په دوه برخو ويشلی دی، او زما بنده به هغه څه ترلاسه کړي چې هغه يې غواړي. نو کله چې بنده وايي: {الحمد لله رب العالمين}، الله تعالى وايي: زما بنده زما ستاينه وکړه. او کله چې هغه وايي: {الرحمن الرحيم }، الله تعالى وايي: زما بنده زما ستاينه وکړه. او کله چې هغه وايي: {مالک يوم الدين }، الله تعالى وايي: زما بنده زما ستاينه وکړه. او کله چې هغه وايي: {اياک نعبد و اياک نستعين }، الله تعالى وايي: زما بنده زما ستاينه وکړه. هغه وويل: "مونږ مرسته غواړو"، هغه وويل: دا زما او زما د بنده ترمنځ ده، او زما بنده ته هغه څه ورکول کېږي چې هغه يې غوښتنه کړې وي. نو کله چې هغه وايي: "مونږ ته سمه لاروښيه، د هغو کسانو لاره چې تا پرې انعام کړی دی، نه د هغو کسانو لار چې [ستا] غضب پرې شوی او نه د هغو کسانو لار چې ګمراه شوي دي." هغه وويل: "دا زما د بنده لپاره ده، او زما بنده ته هغه څه ورکول کېږي چې هغه يې غوښتنه کړې ده،؛ امام مسلم رحمت الله عليه روايت کړی دی.

[39]- أخرجه مسلم (395) باختلاف يسير. -

ketabton.com - The Digital Library

١١ – عن أبي هريرة - رضي الله عنه - قال: قال رسول الله - صَلَّى الله عليه وسلم -: « والذي نفْسي بيده ما أُنْزلت في التَّوراة، ولا في الإنْجيل، ولا في الزَّبور، ولا في الفُرْقان مثلُها، وأنَّها سبْعٌ منَ المثاني، والقُرْآن العَظِيم الذي أُعْطيته »؛ [40] رواه التِّرمذي، وقال: حديث حسن صحيح

د ابو هريره رضی الله عنه څخه روايت دی چې رسول الله صلی الله عليه وسلم فرمايلي دي :- زما دپه هغه ذات سوګند وي چې زما روح يې په لاس کې ده، د دې په څېربل څه په تورات کې نه دي نازل شوي، نه په انجيل کې، نه په زبورکې، اونه په فرقان کې. دا اووه مثاني اولوی قرآن دی چې ماته راکړل شوی دی،؛ دغه حديث شريف امام ترمذي رحمت الله عليه روايت کړی دی، هغه ويلي دي: دا حديث حسن او صحيح دی .

١٢ – عن أبي سعيد الخُدْري - رضي الله عنه - قال: كنَّا فِي مَسيرٍ لَنَا فنزَلْنا، فجاءت جارِيَةٌ، فقالَتْ: إنَّ سيِّدَ الحيِّ سَليمٌ، وإنَّ نَفَرَنا غُيَّبٌ، فَهَلْ مِنْكُم راقٍ؟ فقام معها رَجلٌ، ما كنَّا نَأْبنُهُ بِرُقْيَةٍ، فَرَقَاه، فَبَرأ، فأمر له بثلاثين شاةً، وسقانا لبنًا، فلمَّا رَجَع قُلْنا له: أَكُنْتَ تُحْسِنُ رقيةً، أو كنتَ ترقي؟ قال: لا، ما رقيتُ إلاَّ بأمِّ الكتاب، قلنا: لا تُحْدِثُوا شيئًا، حتَّى نأتيَ أو نسألَ النبي - صَلَّى الله عليه وسلم - فلمَّا قَدِمْنا المدينة ذكرناه للنَّبي - صلى الله عليه وسلم - فقال: « وما كانَ يُدْريهِ أنَّها رقية؟ اقسِمُوا، واضْرِبُوا لي بِسَهم »؛ رواه البخاري [41]

د ابو سعيد الخدري - رضی الله عنه څخه روايت شوی چې هغه وويل: موږ په سفر وو او ودريدو چې يوه ځوانه نجلی راغله او ويې ويل: د قبيلې مشر روغ دی (مار چيچلی وه)، او زموږ سړي نشته، نو ايا ستاسو په منځ کې کوم دم کړی شته ؟ يو سړی ورسره ورغی، او دم يې کړ ،هغه روغ شو. بيا يې هغه ته دېرش پسونه ورکړل، او موږ ته يې د څښلو لپاره شيدې راکړې. کله چې هغه بيرته راغی، موږ ورته وويل: ايا ته پوهيږې چې څنګه دم وکړي ، يا ته دم کولی شي ؟ هغه وويل: نه، ما يوازې د کتاب ام القرآن تلاوت وکړ. موږ ووويل: ترهغه چې موږ راشو يا له پيغمبر صلی الله عليه وسلم څخه پوښتنه ونه کړو، هيڅ مه و ايه. کله چې موږ مدينې ته ورسيدو، موږ دا خبره له پيغمبر صلی الله عليه وسلم ته وکړه، هغه و فرمايل: هغه څنګه پوه شو چې دا رقيه ده؟ دا وويشئ او ماته هم برخه راکړئ. د بخاري په روايت کې.

-[40] أخرجه الترمذي (2875)، والنسائي في ((السنن الكبرى)) (11205)، وأحمد (9345) باختلاف يسير، والطبري في ((التفسير)) (139/17) واللفظ له .

-[41] صحيح البخاري | الصفحة أو الرقم : 5007 | أخرجه مسلم (2201) باختلاف يسير.

ketabton.com - The Digital Library

دسورت بقرې فضيلت:

١٣ –عن أبي هريرة - رضي الله عنه - أنَّ رسول الله - صلى الله عليه وسلم - قال: « لاَ تَجْعَلُوا بُيُوتَكُمْ مَقَابِرَ، إِنَّ الشَّيْطَانَ يَنْفِرُ مِنَ الْبَيْتِ الَّذِي تُقْرَأُ فِيهِ سُورَةُ الْبَقَرَةِ»؛ [42] رواه مسلم

د ابو هريره رضى الله عنه څخه رو ايت دى چې رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمايلي دي: «خپل کورونه قبرونه مه جوړوئ، ځکه چې شيطان له هغه کور څخه تښتي چې پکې سورت البقره لوستل کيږي »؛ امام مسلم رو ايت کړى دى.

١٤ -عن أبي أُمَامة الباهلي - رضي الله عنه - قال: سمعتُ رسول الله - صلى الله عليه وسلم - يقول: ((اقْرَؤُوا الْقُرْآنَ، فَإِنَّهُ يَأْتِي يَوْمَ الْقِيَامَةِ شَفِيعًا لأَصْحَابِهِ، اقْرَؤوا الزَّهْرَاوَيْنِ: الْبَقَرَةَ، وَسُورَةَ آلِ عِمْرَانَ، فَإِنَّهُمَا تَأْتِيَانِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ كَأَنَّهُمَا غَمَامَتَانِ، أَوْ كَأَنَّهُمَا فِرْقَانِ مِنْ طَيْرٍ صَوَافَّ، تُحَاجَّانِ عَنْ أَصْحَابِهِمَا، اقْرَؤُوا سُورَةَ الْبَقَرَةِ، فَإِنَّ أَخْذَهَا بَرَكَةٌ، وَتَرْكَهَا حَسْرَةٌ، وَلاَ يَسْتَطِيعُهَا الْبَطَلَةُ» [43]؛رواه مسلم.

د ابو امامه الباهلي رضى الله عنه څخه رو ايت دى چې و اي: ما د رسول صلى الله عليه وسلم څخه اوريدلي دي - چې فرمايل يې: « قرآن کريم تلاوت کړئ، ځکه چې دا به د قيامت په ورځ د خپلو ملګرو لپاره د شفاعت کوونکي په توګه راشي. دوه نورونه تلاوت کړئ: سورت البقره او سورت آل عمران ، ځکه چې دوى به د قيامت په ورځ د دوو وربځو په څير راشي، يا د مرغانو دوه ډلې په قطارونو کې، د خپلو ملګرو لپاره به شفاعت کوي. سورت البقره تلاوت کړئ، اخيستل يې نعمت دى، او پريښودل يې پښيماني ده، او سست خلک يې نشي تلاوت کولى. مسلم رو ايت کړى دى.

د الله تعالى د دې فرمان فضيلت : {إِنَّا لِلَّهِ وَ إِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ} [44]

ژباړه :{بې شکه موږ د الله يو او بې شکه موږ به هغه ته ورګرځو} .

١٥ – فضل قوله تعالى

---

[42]- صحيح مسلم | الصفحة أو الرقم : 780 | خلاصة حكم المحدث : [صحيح] ، من أفراد مسلم على البخاري.

[43]- صحيح مسلم الصفحة أو الرقم: 804 | خلاصة حكم المحدث : [صحيح]،التخريج : من أفراد مسلم على البخاري

[44]- البقرة: 156]

ketabton.com - The Digital Library

- 15عن أمِّ سَلَمة - رضيَ الله عنها - أنها قالَتْ: سمعتُ رسول الله - صلى الله عليه وسلم - يقول: « مَا مِنْ مُسْلِمٍ تُصِيبُهُ مُصِيبَةٌ، فَيَقُولُ مَا أَمَرَهُ اللَّهُ: إِنَّا لِلَّهِ وَ إِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ، اللَّهُمَّ أْجُرْنِي فِي مُصِيبَتِي، وَأَخْلِفْ لِي خَيْرًا مِنْهَا، إِلاَّ أَخْلَفَ اللَّهُ لَهُ خَيْرًا مِنْهَا » ؛[45] رواه مسلم

- د ام سلمه رضی الله عنها څخه رو ایت دی و ایي: ما د رسول صلی الله علیه وسلم څخه اوریدلي دي - چې ویل یې: "هیڅ مسلمان نشته چې په یوه مصیبت کې اخته شي او هغه څه وو ایي چې الله تعالی ورته امر کړی دی: "بېشکه مونږ د الله تعالی یو او یقینا مونږ به هغه ته بیرته ورشو. ای خدایه، زما د مصیبت بدله راکړه او په غوره او ښه شی یې بدله راکړه، مګر دا چې خدای به یې په غوره شی بدله ورکړي." امام مسلم رو ایت کړی دی.

آیت الکرسي :

١٦ – عَنْ أُبَي بن كعب - رضي الله عنه - قال: قال رسول الله - صلى الله عليه وسلم -: « يا أبا المنذر، أَتَدْرِي أي آيةٍ مِنْ كتابِ الله معكَ أعظم؟ »، قلتُ: {اللَّهُ لا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ}، ضَرَب في صدري وقال: « لِيَهْنِكَ العلم أبا المنذر»؛ [46]رواه مسلم

-د ابی بن کعب رضی الله عنه څخه رو ایت دی و ایي: رسول الله صلی الله علیه وسلم - وفرمایل: "ای ابو المنذر، ایا ته پوهیږې چې د خدای د کتاب کوم آیت ستا سره تر ټولو لوی دی؟" ما وویل: "{اللَّهُ لا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ}،." هغه زما سینه ووهله او ویې ویل: "علم دې تا ته خوښ شي، ابو المنذر." امام مسلم رو ایت کړی دی.

١٧ – عن أبي أمامة الباهلي - رضيَ الله عنه - قال: قالَ رسولُ الله - صلى الله عليه وسلم -: « مَنْ قَرَأَ آيةَ الكُرْسي دُبر كل صلاة مكتوبة، لم يمنعْهُ مِنْ دُخُول الجنَّة إلاَّ أن يموتَ »؛ [47] رواه النَّسائي.

-[45] صحيح مسلم الصفحة أو الرقم: 918 | ،حكم المحدث : صحيح: من أفراد مسلم على البخاري.

-[46] مجموع الفتاوى | الصفحة أو الرقم : 130/17 | خلاصة حكم المحدث : صحيح ، أخرجه مسلم (810) -

بلوغ المرام الصفحة أو الرقم: 97 | خلاصة حكم المحدث : صحيح ،أخرجه النسائي في ((السنن الكبرى)) (9928)، والطبراني

- -[47].(124) (134/8) (7532) واللفظ له، وابن السني في ((عمل اليوم والليلة))

ketabton.com - The Digital Library

د ابو امامه الباهلي رضی الله عنه څخه روایت دی و ایي: رسول الله صلی الله علیه وسلم وفرمایل: "څوک چې د هر فرض لمانځه وروسته آیت الکرسي وو ایي، نو جنت ته د ننوتلو څخه به یې هیڅ شی منع نه کړي پرته له مرګ څخه." د امام نسائي په روایت.سره دی .

١٨ – عَنْ أَبِي هريرة - رضيَ الله عنه - قالَ: وكلني رسول الله - صلى الله عليه وسلم - بحفظ زكاة رمضان، فأتاني آتٍ، فجعل يَحْثو منَ الطعام، فأخذته فقلتُ: لأَرْفَعَنَّكَ إلى رسول الله - صلى الله عليه وسلم - فقَصَّ الحديث - فقال: إذا أويتَ إلى فراشِكَ، فاقْرَأ آيةَ الكُرْسي، لن يزال معكَ منَ الله حافِظ، ولا يَقْرَبُكَ شَيْطانٌ حتى تصبحَ، فقال النبي - صلى الله عليه وسلم -: «صَدَقَكَ وهُوَ كَذُوب، ذاكَ شَيْطان »؛[48] رواه البخاري .

-د ابوهریره رضی الله عنه څخه روایت دی و ایي: رسول الله صلی الله علیه وسلم ما ته د رمضان د زکات د ساتنې دنده وسپارله. بیا یو څوک راغی او د خورو راتولول یې پیل کړل. ما هغه ونیو او ومې ویل: زه به تا د الله تعالی رسول ته بوځم او دغه حدیث به ورته بیان کړم. هغه وویل: کله چې ته بستر ته لاړشې، آیت الکرسي ولوله، تل به ستا سره د خدای له لوري یو ساتونکی وي، او ترسهاره پورې به هیڅ شیطان تا ته نږدې نه شي. رسول الله صلی الله علیه وسلم وفرمایل: « هغه تا ته رښتیا وویل، او هغه دروغجن دی. دا شیطان وو)). دامام بخاري رحمت الله علیه په روایت کې.

١٩ – خواتیم سورة البقرة :

- 19عن النُّعمان بن بشير- رضي الله عنه - عن النبي - صلى الله عليه وسلم - قال: « إنَّ الله كَتَبَ كتابًا قبل أنْ يَخْلُقَ السَّموات والأرض بألفي عام، أَنْزَل منه آيَتَيْنِ، خَتَمَ بهما سورة البَقَرة، ولا يُقْرَآنِ في دارٍ ثلاث ليالٍ فيقربها شَيْطان »؛ [49]رواه الترمذي.

د نعمان بن بشیر رضی الله عنه څخه روایت دی چې پیغمبر صلی الله علیه وسلم فرمایلي دي: « خدای تعالی د اسمانونو او ځمکې له پیدایښت څخه دوه زره کاله مخکې یو کتاب ولیکه. له هغه څخه یې دوه آیتونه نازل کړل، چې په هغې سره یې سورت البقره پای ته ورسوله. دا په یوه

[48]- صحيح البخاري الصفحة أو الرقم: 2311 |
[49]- صحيح الترمذي الصفحة أو الرقم: 2882 | خلاصة حكم المحدث : صحيح

ketabton.com - The Digital Library

کورکې د دریو شپو لپاره نه لوستل کیږي پرته لدې چې شیطان ورته نږدې شي.» دامام ترمذي په روایت کې.

٢٠ – عن أبي ذَر الغفاري - رضي الله عنه - قال: قال رسول الله - صلى الله عليه وسلم -: « أُوتيتُ هذه الآيات مِن آخر سورة البقرة، مِن كَنْز تحت العَرْش، ولَمْ يُؤتهنَّ نَبي قبلي »؛ [50]رواه أحمد

د ابوذر الغفاري رضی الله عنه څخه روایت دی چې ویلي یې دي: رسول الله صلی الله علیه وسلم وفرمایل: « ما ته دا آیتونه د سورت بقرې له پای څخه د عرش لاندې خزانې څخه راکړل شوي دي، اوله ما څخه مخکې هیڅ پیغمبر ته نه دي ورکړل شوي »؛امام احمد حمت الله علیه روایت کړی دی.

٢١ – عن أبي مسعود - رضيَ الله عنه - قال: قال النبي - صلى الله عليه وسلم -: « مَن قَرَأَ بالآيتينِ مِن آخر سورة البقرةِ في ليلة كَفَتاه » [51]متفق عليه.

د ابو مسعود رضی الله عنه څخه روایت دی و ایي: رسول الله صلی الله علیه وسلم - وفرمایل: "څوک چې د شپې د سورت بقرې د پای دوه آیتونه ولولي، هغه به ورته کافي وي."

<u>سورة آل عمران</u>

عن النَّواس بن سمعان الانصاری - رضيَ الله عنه - قال: سمعتُ النبي - صلى الله عليه وسلم - يقول: ((يُؤْتَى بالقُرآنِ يومَ القيامة وأهْلِه، الذينَ كانوا يعملُونَ به، تَقْدُمُهُ سورة البقرة، وآل عمران))، وضرب لهما رسول الله - صلى الله عليه وسلم - ثلاثة أمثال ما نَسِيتُهُنَّ بَعْدُ قال: ((كَأَنَّهُمَا غَمَامَتَانِ، أَوْ ظُلَّتَانِ سَوْدَاوَانِ، بَيْنَهُمَا شَرْقٌ، أَوْ كَأَنَّهُمَا فِرْقَانِ مِنْ طَيْرٍ صَوَافَّ، تُحَاجَّانِ عَنْ صَاحِبِهِمَا))؛ [52]رواه مسلم .

٢٢ - د النواس بن سمعان الانصاری رضی الله عنه څخه روایت دی و ایي: ما له رسول الله صلی الله علیه وسلم - څخه واوربدل چې ویل یې: "قرآن به د قیامت په ورځ د هغه له څښتنانو سره، هغه کسان چې پرهغه به یې عمل کاوه، د سورت بقرې او آل عمران څخه مخکې به راوړل شي." اورسول الله صلی الله علیه وسلم د دوی لپاره درې مثالونه وړاندې کړل چې له هغه وخت راهیسې ما نه دي هېرکړي. هغه وویل: "لکه څنګه چې دوه وربڼې وي، یا دوه تورې سیوري وي،

---

[50]- صحيح الجامع الصفحة أو الرقم: 1060 | خلاصة حكم المحدث : صحيح.-

[51]- أخرجه البخاري (5009)، ومسلم (807) باختلاف يسير.-

[52]- صحيح مسلم | الصفحة أو الرقم : 805 | -

ketabton.com - The Digital Library

د دوی ترمنځ به خټیځ وي، یا لکه څنګه چې دوی د مرغیو دوه ډلې وي چې په قطارونو کې د خپل ملګري په استازیتوب بحث کوي." داحدیث شریف امام مسلم رو ایت کړی دی.

٢٣ – عن أبي أمامة الباهلي - رضيَ الله عنه - قال: سمعتُ رسول الله - صلى الله عليه وسلم - يقول: « اقرؤُوا القرآن، فإنَّه يأتي يوم القيامة شفيعًا لأصحابِه، اقرؤوا الزَّهْراوين: البقرة وسورة آل عمران، فإنَّهُما تأتيان يوم القيامة كأنَّهُما غمامتان، أو كأنَّهما فرقان من طير صوافّ، تحاجان عن أصحابهما » [53]رواه مسلم.

د ابو امامه الباهلي رضی الله عنه څخه رو ایت دی و ایي: ما د رسول صلی الله علیه وسلم څخه اوریدلي دي - چې ویل یې: "قرآن کریم ولولئ، ځکه چې دا به د قیامت په ورځ د خپلو ملګرو لپاره د شفاعت کوونکي په توګه راشي. دوه روښانه سورتونه: بقره او آل عمران تلاوت کړئ، ځکه چې دوی به د قیامت په ورځ داسې راشي لکه څنګه چې دوی دوه وریځې وي، یا لکه د سپینو مرغیو دوه ډلې چې د خپلو ملګرو په استازیتوب بحث کوي. امام مسلم رحمت الله علیه رو ایت کړی دی.

٢٤ – خواتیم سورة آل عمران

-عنِ ابن عباس - رضيَ الله عنهما - قال: بت في بيت ميمونة، والنبي - صلى الله عليه وسلم - عندها، فلمَّا كان ثلث الليل الآخر أو بعضه، قعد فنظر إلى السماء فقرأ} :إِنَّ فِي خَلْقِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاخْتِلَافِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ لَآيَاتٍ لِأُولِي الْأَلْبَابِ] {آل عمران: 190]... إلى آخر السورة.

د ابن عباس رضی الله عنهما په قول - - هغه وویل: ما شپه د میمونې په کور کې تیره کړه، او پیغمبر صلی الله علیه وسلم له هغې سره وو. کله چې د شپې وروستۍ دریمه برخه یا د هغې یوه برخه تیره شوه، هغه پورته شو او اسمان ته یې وکتل او دا آیت یې ولوست: {یقیناً د اسمانونو او ځمکې په پیدایښت او د شپې او ورځې په بدلون کې د پوهانو لپاره نښې دي.} [آل عمران: ١٩٠] ... د سورت تر پایه پورې.

– سورة الإسراء

[53]- أخرجه مسلم(804) ، -

ketabton.com - The Digital Library

- 25عن عائشة - رضيَ الله عنهما - قالت: كان النبي - صلى الله عليه وسلم - لا ينام على فِرَاشِه حَتَّى يَقْرَأَ الزُّمَرَ وَبَنِي إِسْرَائِيلَ »؛ (أي: سورة الإسراء)؛ [54]رواه الترمذي.

له عائشې رضی الله عنها څخه روایت دی ، هغې وویل: رسول الله صلی الله علیه وسلم به تر هغه وخته پورې په خپله بستره کې نه ویده کېده ترڅو چې سورت الزمر او سورت بني اسرائیل نه وای لوستلي. (یعنې سورت الاسراء)؛ د امام ترمذي په روایت کې.

٢٦ – سورة الكهف:

- 26عنِ البَراء بن عازب - رضيَ الله عنه - قال: كان رجل يقرأ سورة الكهف، وإلى جانبه حصان مَرْبُوطٌ بِشَطَنَيْنِ، فتغشته سحابة، فجعلت تدنو وتدنو، وجعل فرسه يَنْفِر، فلمَّا أصبح أتى النبي - صلى الله عليه وسلم - فَذَكَر ذلك له، فقال: « تلك السكينة تنزلت بالقرآن »؛[55] متفق عليه.

د البراء بن عازب رضی الله عنه په روایت - چې الله تعالی پرې راضي شي - وایي: یو سړی د سورة الکهف تلاوت کاوه، او د هغه ترڅنګ یو آس و چې په دوو رسیو ترل شوی و وربځ پرې پوښلی و، او هغه نورهم نږدې کېدل پیل کړل، او آس یې لږزېده. کله چې سهار شو، هغه پیغمبر صلی الله علیه وسلم ته راغی - خدای تعالی دې هغه ته برکت ورکړي او هغه ته دې سلام وکړي - او دا خبره یې ورته وکړه، او ویې ویل: « دا هغه سکون دی چې د قرآن سره نازل شوی دی» .

٢٧ – عن أبي الدَّرداء - رضيَ الله عنه - أن النبي - صلى الله عليه وسلم - قال: « مَن حفظَ عشر آيات من أول سورة الكهف، عُصِمَ منَ الدَّجَّال»؛ [56]رواه مسلم.

د ابو درداء رضی الله عنه په روایت چې رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمایلي دي: "څوک چې د سورت الکهف له پیل څخه لس آیتونه حفظ کړي، هغه به د دجال څخه خوندي شي." مسلم روایت کړی دی.

54- رواه أحمد برقم: (24388)، والترمذي برقم: (2920) واللفظ له،

55- أخرجه البخاري (5011)، ومسلم [55](795) -

56- - صحيح مسلم الصفحة أو الرقم: 809 | خلاصة حكم المحدث : [صحيح]

ketabton.com - The Digital Library

۲۸ – عن أبي سعيد الخدرى رضى الله عن النبى صلى الله عليه وسلم -: «مَن قَرَأَ سورة الكهف كما أُنْزِلَتْ، كانتْ له نورًا يوم القيامة، من مقامه إلى مكة، ومَن قَرَأَ عشر آيات مِن آخرها، ثم خَرَجَ الدَّجَّال لم يضره »؛ صححه الألباني في سلسلة الأحاديث الصحيحة. [57]

هغه صلى الله عليه وسلم - چې الله تعالى پرې رحمت وکړي او سلام ورته وکړي - وويل: "څوک چې سورت الكهف په هغه ډول ولولي لکه څنګه چې نازل شوى، دا به د قيامت په ورځ د هغه لپاره د هغه له ځای څخه تر مکې پورې رڼا وي. او څوک چې د دې له پای څخه لس آيتونه ولولي، بيا دجال راڅرګند شي، هغه ته به زيان ونه رسوي." دا د الباني لخوا د صحيحو حديثونو په لړۍ کې تاييد شوى دى.

۲۹ – عن أبي سعيد الخدري قال قال رسول الله صَلى الله عليه وسلم -: « مَن قرأ سورة الكهف في يوم الجمعة أضاءَ له منَ النُّور ما بين الجمعتينِ»؛ [58]صحَّحه الألباني في صحيح "الترغيب والترهيب.

هغه صلى الله عليه وسلم - چې الله تعالى پرې رحمت وکړي او هغه ته سلام وکړي - وويل: "څوک چې د جمعې په ورځ سورت الكهف تلاوت کړي، د دوو جمعو ترمنځ به يې رڼا روښانه شي." الباني په صحيح الترغيب و الترحيب کې دا صحيح کړى دى.

<u>د الله تعالى د دې فرمان فضيلت:</u> {له تا پرته بل معبود نشته، ته پاک يې. په حقيقت کې زه د ظالمانو له ډلې څخه وم} [الانبياء: ۸۷]

<u>-من سورة الأنبياء:</u>

فضل قوله تعالى} :لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ سُبْحَانَكَ إِنِّي كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِينَ] {الأنبياء: 87[

- صحيح الترغيب للالبانى | الصفحة أو الرقم : 1473 | خلاصة حكم المحدث : صحيح لغيره | التخريج : أخرجه الحاكم (2072) واللفظ له، وأخرجه النسائي في ((السنن الكبرى)) (9909، 10788) مفرقاً باختلاف يسير، والطبراني في ((المعجم الأوسط)) - (1455) باختلاف يسير[57]

-[58] صحيح الترغيب | الصفحة أو الرقم : 736 | حكم المحدث : صحيح | التخريج : أخرجه البيهقي (6209) واللفظ له، وأخرجه - .الحاكم (3392) باختلاف يسير

ketabton.com - The Digital Library

- 30-عن سعد بن أبي وَقَّاص - رضي الله عنه - قال: قال رسول الله - صلى الله عليه وسلم -: «دعوة ذي النون، إذ دعا وهو في بطن الحوت: لا إله إلاَّ أنتَ سبحانك، إني كنت من الظالمينَ، فإنَّه لَمْ يدعُ بها رجل مسلم في شيءٍ قط، إلاَّ استجابَ الله له »؛ [59]رواه الترمذي.

صحيح الترمذي الصفحة أو الرقم: 3505 | خلاصة حكم المحدث : صحيح

د سعد بن ابي وقاص رضى الله عنه څخه روايت دى و ايي: چې رسول الله صلى الله عليه وسلم وفرمايل: « د ذوالنون دعا، كله چې هغه د كب په كټه كې دعا وكړه: لا إله إلاَّ أنتَ سبحانك، إني كنت من الظالمينَ.. څكه چې هيڅ مسلمان سړي هيڅكله هم په دې سره د هيڅ شي لپاره دعا نه ده كړې مګر الله جل جلاله قبوله كړې ده »؛ د امام ترمذي رحمت الله عليه په روايت كې.

<u>سورة [الم] تنزيل السجدة:</u>

-31عنِ ابن عبَّاس - رضي الله عنهما - قال: كان النبي - صلى الله عليه وسلم - يقرأ في فجر الجمعة بسورتي} الم * تَنْزِيلُ] {السجدة]، و}هَلْ أَتَى عَلَى الْإِنْسَانِ حِينٌ مِنَ الدَّهْرِ] {الإنسان]؛ [60]متفق عليه.

د ابن عباس رضى الله عنهما څخه روايت دى - هغه وويل: رسول الله صلى الله عليه وسلم - به د جمعې په ورځ د سهارپه لمانځه كې دوه سورتونه {الف، لام، ميم، تنزيل} [السجده] او {{هَلْ أَتَى عَلَى الْإِنْسَانِ حِينٌ مِنَ الدَّهْرِ} } [الانسان] لوستل؛

-32-عن جابر بن عبدالله - رضيَ الله عنه - قال: كان رسول الله - صلى الله عليه وسلم - لا ينام حتى يقرأ} الم * تَنْزِيلُ] {السجدة]، }تَبَارَكَ الَّذِي بِيَدِهِ الْمُلْكُ] {الملك]؛ [61]رواه الترمذي، وصَحَّحه الألباني.

د جابر بن عبدالله رضى الله عنه څخه روايت دى- هغه ويلي دي: رسول الله صلى الله عليه وسلم ترهغه وخته پورې نه ويده كېده ترڅو چې يې {السجده]، { تَبَارَكَ الَّذِي بِيَدِهِ الْمُلْكُ }

---

[59]- صحيح الترمذي الصفحة أو الرقم: 3505 | خلاصة حكم المحدث : صحيح
[60]- تخريج المسند لشاكر | الصفحة أو الرقم : 114/5 | خلاصة حكم المحدث : إسناده صحيح | التخريج : أخرجه مسلم (879) باختلاف يسير
[61]- أخرجه الترمذي (2892) واللفظ له، وأحمد (14659) باختلاف يسير

ketabton.com - The Digital Library

[الملک] نه وای لوستلی؛ دا حدیث امام ترمذي رحمت الله علیه رو ایت کړی او الباني رحمت الله علیه صحیح کړی دی.

فضل قوله تعالى} :قُلِ اللَّهُمَّ فَاطِرَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ] {الزمر: 46[

-د سورة الزمر څخه / د الله تعالى د دې فرمان فضیلت: {وو ایه، ای الله ای، د اسمانونو او ځمکې پیدا کوونکیه} [الزمر: ۴۶]

-عن أبي سلمة بن عبدالرحمن بن عوف - رضي الله عنه - قال: سألت عائشة أم المؤمنين - رضيَ الله عنها -: بأيِّ شيءٍ كانَ النبي - صلى الله عليه وسلم - يَفْتَتِح صلاته إذا قامَ منَ اللَّيل؟ قالتْ: كان إذا قام منَ الليل افتتح صلاته: « اللهُمَّ رب جبرائيل، وميكائيل، وإسرافيل، فاطر السماوات والأرض، عالم الغيب والشهادة، أنتَ تَحْكُمُ بين عبادكَ فيما كانوا فيه يختلفون، اهْدِني لِمَا اخْتُلِفَ فيه منَ الحق بإذنكَ، إنَّكَ تهدِي مَن تشاء إلى صراط مستقيم»؛[62] رواه مسلم

د ابو سلمه بن عبدالرحمن بن عوف - رضی الله عنهما څخه رو ایت شوی چې هغه وویل: ما د مؤمنانو له مور عائشې - رضی الله عنها - څخه وپوښتل: رسول الله - صلی الله علیه وسلم – به چې کله د شپې له خوبه پاڅېده، نو لمونځ به یې په څه پیل کاوه؟ هغې وویل: کله به چې هغه د شپې له خوبه پاڅېد، نو دا دعا به یې ویله : "ای د جبرائیل، میکائیل او اسرافیل ربه، د اسمانونو او ځمکې پیدا کوونکیه، د پټو او ښکاره شیانو پوهونکیه، ته د خپلو بندګانو ترمنځ د هغه څه په اړه پریکړه کوې چې دوی پکې اختلاف لري. ماته د هغه څه په اړه حق وښیه چې دوی پکې اختلاف لري، ستا په اجازه. بې له شکه ته هر چا ته چې وغواړې سمه لارښیي." امام مسلم رحمت الله علیه رو ایت کړی دی.

فضل المسبحات :

عن العرباض بن سارية - رضي الله عنه - أن النبي - صلى الله عليه وسلم - كان لا ينام حتى يقرأ المسبحات، ويقول: فيها آية خير من ألف آية؛ رواه الترمذي، وصححه الألباني[63].

يعني بالمسبحات) :الحديد، والحشر، والصف، والجُمُعة، والتغابن.

د العرباض بن ساریه - رضي الله عنه څخه رو ایت شوی چې رسول الله صلی الله علیه وسلم به - ترهغه وخته پورې نه ویده کېده ترڅو چې یې تسبیحات نه وای لوستلي، اوویل به یې: په دې

- [62] أخرجه مسلم (770)، وأبو داود (767)، والترمذي (3420) واللفظ لهم

- [63] | - صحيح الترمذي الصفحة أو الرقم : 2921

ketabton.com - The Digital Library

کې یو آیت دی چې له زرو آیتونو څخه غوره دی؛ دا حدیث امام ترمذي رحمت الله علیه رو ایت کړی او البانی رحمت الله علیه صحیح کړی دی.

- د تسبیحاتو څخه مراد دی: (الحدید، الحشر، الصف، الجمعه، او التغابن).

٣٥ – سورة الملك:

- 35عن أبي هريرة - رضيَ الله عنه : عن النبي - صلى الله عليه وسلم - قال: « إن سورة منَ القرآن، ثلاثون آية، شَفَعَتْ لرجل حتى غفر له، وهي سورة} :تَبَارَكَ الَّذِي بِيَدِهِ الْمُلْكُ{»؛ [64]رواه الترمذي، وصححه الألباني.

-د ابو هریره رضی الله عنه څخه رو ایت دی چې رسول الله صلی الله علیه فرمایلي دي: « د قرآن کریم یو سورت، چې دېرش آیتونه لري، د یو سړي لپاره تر هغه وخته پورې شفاعت کوي چې هغه ته بخښنه وشي، او دا سورت دی: {تَبَارَكَ الَّذِي بِيَدِهِ الْمُلْكُ} »؛ دا حدیث امام ترمذي رحمت الله علیه رو ایت کړی او البانی رحمت الله علیه صحیح کړی دی.

٣٦ – عن ابن عباس - رضيَ الله عنهما - عن النبي - صلى الله عليه وسلم - قال: « مَن قرأ سورة الملك كل ليلة جاءت تجادل عن صاحبها» [65]أخرجه التِّرمذي.

- د ابن عباس رضی الله عنهما څخه رو ایت دی هغه وویل: رسول الله صلی الله علیه وسلم وفرمایل: « څوک چې هره شپه سورت الملک ولولي، نو دا به د خپل تلاوت کوونکي لپاره بحث او جګړه کوي »؛ دا حدیث شریف دامام ترمذي رحمت الله علیه په رو ایت کې.

٣٧ – عن جابر بن عبدالله - رضيَ الله عنه - قال: كان رسول الله - صلى الله عليه وسلم - لا ينام حتى يقرأ} الم * تَنْزِيلُ] {السجدة[، }تَبَارَكَ الَّذِي بِيَدِهِ الْمُلْكُ] {الملك[؛ رواه الترمذي، وصححه الألباني.

د جابر بن عبدالله رضی الله عنه څخه رو ایت دی ده ویلي دي: رسول الله صلی الله علیه وسلم به تر هغه وخته پورې نه ویده کېده تر څو چې یې « الم * تَنْزِيلُ}{السجده]او { تَبَارَكَ الَّذِي بِيَدِهِ

[64] - أخرجه الترمذي (2891) واللفظ له، وأخرجه أبو داود (1400)، وابن ماجه (3786) باختلاف يسير

[65]

ketabton.com - The Digital Library

الْمُلْكُ } [الملک] نه واى لوستلى؛ دا حديث امام ترمذي رحمت الله عليه رو ايت کړى او الباني رحمت الله عليه صحيح کړى دى.

٣٨ – سورة الكافرون:

- 38عن فروة بن نوفل أنه أتى النبي - صلى الله عليه وسلم - فقال: يا رسول الله عَلِّمني شيئًا أقوله إذا أويتُ إلى فراشي، فقال: « اقرأ{ قُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ}، فإنَّها براءة من الشِّرك»؛ [66]رواه الترمذي، وصححه الألباني.

د فروه بن نوفل څخه رو ايت دى چې هغه رسول الله صلى الله عليه وسلم ته راغى او ويې ويل: اى د خداى رسوله، ماته يو څه وښايه چې کله زه ويده شم نو و يې و ايم. هغه صلى الله عليه وسلم وفرمايل: « وو ايه { اقرأ {قُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ}، فإنَّها براءة من الشِّرك »؛ دا حديث امام ترمذي رحمت الله عليه رو ايت کړى او الباني رحمت الله عليه صحيح کړى دى.

٣٩ – -عن عبد الله بن عمر رضى الله عنهما قال رسول الله - صلى الله عليه وسلم :- « }قُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ {تعدل ربع القرآن»؛[67] حسنه الألباني في سلسلة الأحاديث الصحيحة.

رسول الله صلى الله عليه وسلم - چې الله تعالى پرې رحمت وکړي او هغه ته سلام وکړي - وويل: "وو ايه، 'اى کافر انو' د قرآن کريم د څلورمې برخې سره بر ابر دى." د صحيحو احاديثو په لړ کې د الباني لخوا تاييد شوى.

د سورة الإخلاص فضليت :

٤٠ - -عن أبي سعيد الخدري - رضي الله عنه - قال: إنَّ رجلاً سمع رجلاً يقرأ} :قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ { يُرَدِّدها، فلما أصبح جاء إلى رسول الله - صلى الله عليه وسلم - فذكر ذلك له، وكان الرجل يَتَقالَّها ، فقال رسول الله - صلى الله عليه وسلم -: والذي نفسي بيده، إنَّها لتَعْدِل ثلث القرآن . [68]رواه البخاري.

ژباړه : دحضرت آبو سعيد خدرى رضى الله عنه څخه رو ايت دى و ايي : يو سړي د بل سړي څخه واوريدل چې قل هوالله احد و ايي او تکراروي يې کله چې سهار شو پيغمبر صلى الله عليه وسلم ته راغى تير حالت يې ورته بيان کړ هغه سړى ورو ورو تلاوت کاوه، نو رسول الله - صلى الله عليه

---

[66]-.صحيح الترمذي للالبانى الصفحة أو الرقم: 3403 | خلاصة حكم المحدث : صحيح

[67]- - صحيح الجامع للالبانى ،الصفحة أو الرقم: 4405 | خلاصة حكم المحدث : صحيح

[68]-.أخرجه مالك (208/1) واللفظ له، وأخرجه البخاري (5013) باختلاف يسير

ketabton.com - The Digital Library

وسلم - صلى الله عليه وسلم - وفرمايل: "په هغه ذات قسم چې زما روح يې په لاس کې ده، دا د قرآن د دريمې برخې سره بر ابر دی." . د بخاري په روايت کې.

۴۱ -عن أبي الدرداء - رضي الله عنه - عن النبي - صلى الله عليه وسلم - قال: أيعجز أحدكم أن يقرأ في ليلة ثلث القرآن؟))، قالوا: وكيف يقرأ ثلث القرآن؟ قال} :قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ {تعدل ثلث القرآن. ؛ [69]رواه مسلم.

د ابو درداء رضی الله عنه څخه روايت کوي چې رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمايلي يې دي: "ايا له تاسو څخه څوک په يوه شپه کې د قرآن کريم دريمه برخه نشي لوستلی؟" هغوی وويل: څنګه به يو څوک د قرآن کريم دريمه برخه تلاوت کړي؟ هغه وفرمايل : {وو ايه: قل هو الله أحد } د قرآن د دريمې برخې سره بر ابر دی. مسلم روايت کړی دی.

۴۲ - عن أنس بن مالك - رضي الله عنه - أنَّ رجلاً قال: يا رسول الله، إنِّي أحب هذه السورة : }قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ {فقال: «إنَّ حُبَّكَ إيَّاها يدخلك الجنة »؛ رواه الترمذي وصححه الألباني.[70]

د انس بن مالک رضی الله عنه څخه روايت دی چې يو سړي وويل: ای د خدای رسوله، زه دا سورت خوښوم: { قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ }. هغه وفرمايل: د دې سره ستا مينه به تا جنت ته داخل کړي.؛ دا حديث ترمذي روايت کړی او البانی صحيح کړی دی.

۴۳ –عن معاذ بن انس قال رسول الله - صلى الله عليه وسلم -: « من قرأ} قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ {حتى يختمها عشر مرات، بنى الله له قصرًا في الجنة »؛ [71]سلسلة الأحاديث الصحيحة.

د خدای رسول - صلى الله عليه وسلم - فرمايلي دي: "څوک چې {قل هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ} وو ايي ترهغه چې لس ځله يې بشپړ کړي، خدای به د هغه لپاره په جنت کې يوه مانۍ جوړه کړي." د صحيحو احاديثو لړی.

44- عن أبي هريرة، قال: أقبلت مع رسول الله صلى الله عليه وسلم فسمع رجلا يقرأ: قل هو الله أحد الله الصمد فقال رسول الله صلى الله عليه وسلم: «وجبت.«قلت: ما وجبت؟ قال:

---

[69]- صحيح مسلم الصفحة أو الرقم: 811
ابن القيسراني | المصدر : ذخيرة الحفاظ الصفحة أو الرقم : 1203/2 | خلاصة حكم المحدث : [فيه] مبارك بن فضالة ضعيف ,
[70]- أخرجه أحمد (12432) واللفظ له، والترمذي (2901) وفيه قصة، والدارمي (3478) باختلاف يسير
مجموع فتاوى ابن باز الصفحة أو الرقم : 285/26 | خلاصة حكم المحدث : إسناده ضعيف | : أخرجه أحمد (15610)، والعقيلي - في ((الضعفاء الكبير)) (96/2)، والطبراني (183/20) (397) باختلاف يسير.-[71]

ketabton.com - The Digital Library

«الجنة». هذا حديث حسن صحيح غريب لا نعرفه إلا من حديث مالك بن أنس، و ابن حنين هو: عبيد بن حنين "رواه الترمذي وصححه الألباني [72]

د ابو هریره رضی الله عنه څخه روایت شوی دی هغه ویلي دي: زه له رسول الله صلی الله علیه وسلم سره راغلم یو سړي دا آیت ولوست: " قل هو الله أحد الله الصمد." د خدای رسول صلی الله علیه وسلم وفرمایل: "واجب شو." ما وویل: " څه شی واجب شول ؟" هغه و فرمایل: "جنت." دا حدیث امام ترمذي روایت کړی او البانی صحیح کړی دی.

۴۵ – فضل المعوذتين

۴۵-عن معاذ بن عبدالله بن خبيب بن أبية، قال: خرجنا في ليلة مطيرة، وظُلمة شديدة؛ نطلب رسول الله - صلى الله عليه وسلم - يصلي لنا، قال: فأدركته، فقال: « قل »، فلم أقل شيئًا، ثم قال: « قل »، فلم أقل شيئًا، قال: « قل »، فقلت: ما أقول؟ قال: « قل هو الله أحد، والمعوذتين، حين تمسي وتصبح ثلاث مَرَّات، تكفيكَ من كلِّ شيء »؛ رواه الترمذي وصَحَّحه الألباني [73]

د معاذ بن عبدالله بن خبیب بن ابیة څخه شوی دی و ایي : موږ په یوه باراني شپه کې بهر ته ووتلو او ډیره تیاره وه. موږ رسول الله کاته چې موږ ته لمونځ را کړي. هغه مو وموند راته ویې فرمایل: "وو ایه،" مګر ما هیڅ ونه ویل. بیا یې وویل: "وو ایه،" مګر ما هیڅ ونه ویل. هغه وفرمایل: "وو ایه،" نو ما وویل: زه څه وو ایم؟ هغه وفرمایل: "کله چې ویده شې او له خوبه راویښ شې، درې ځله وو ایه: قل هو الله أحد، اومعوذتین. دا به ستا د هرڅه په وړاندې کافي وي." دا حدیث ترمذي روایت کړی او البانی صحیح کړی دی.

۴۶ – قال رسول الله - صلى الله عليه وسلم -: ((يا عقبة ألا أعلمكَ سورًا، ما أنزلت في التوراة، ولا في الزبور، ولا في الإنجيل، ولا في الفرقان مثلهنَّ، لا يأتينَّ عليكَ إلاَّ قرأتهن فيها، قل{ :قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ}، و{قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ}، و{قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ}((؛ سلسلة الأحاديث الصحيحة. [74]

رسول الله صلى الله علیه وسلم - وفرمایل: "ای عقبه، ایا زه تاته داسې سورت ونه ښیم چې د هغې په څېر سورتونه په تورات، زبور، انجیل او فرقان کې نازل شوي نه دي، ترڅو ته په هغو کې

[72]-أبواب فضائل القرآن باب ما جاء في سورة الإخلاص (حديث رقم: 2897)
[73]- صحيح أبي داودالصفحة أو الرقم: 5082 | خلاصة حكم المحدث : حسن
[74]-السلسلة الصحيحة | الصفحة أو الرقم : 2861 | خلاصة حكم المحدث : إسناده صحيح

ketabton.com - The Digital Library

له لوستلو پرته ورسره ونه ګوري؟ وو ایه: {وو ایه: : {قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ}، او{قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ}، او{قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ }، " د صحیحو احادیثو لړی.

۴۷ – عن عقبة بن عامر- رضي الله عنه - قال: قال رسول الله - صلى الله عليه وسلم -:

أَلَمْ تَرَ آيَاتٍ أُنْزِلَتِ اللَّيْلَةَ لَمْ يُرَ مِثْلُهُنَّ قَطُّ؟! {قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ}، وَ{قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ}[75].

د عقبه بن عامر رضی الله عنه څخه روایت دی - چې رسول الله صلی الله علیه وسلم وفرمایل: « ایا تاسو هغه آیتونه نه دي لیدلي چې نن شپه نازل شوي دي، د هغو په څیر چې مخکې هیڅکله نه دي لیدل شوي؟ ؟! {قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ}، اوَ{قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ} » ؛ امام مسلم روایت کړی دی.

۴۸ – عن عائشة - رضي الله عنها - أن النبي - صلى الله عليه وسلم - كان ينفث على نفسه في المرض الذي مات فيه بالمعوذات، فلما ثقل، كنتُ أنفثُ عليه بهنَّ، وأمسح عنه بيده لبركتها؛ رواه البخاري.[76]

د عائشې رضی الله عنها څخه روایت دی چې رسول الله صلی الله علیه وسلم به د خپلې ناروغۍ په وخت کې د معوذات سورتونه لوستل او کله چې هغه سخت ناروغه شو، نو ما به یې پر سر لوستل او د هغوی د برکت له امله به یې په خپل لاس مسح کول. د بخاري په روایت کې.

دریم فصل : د قرآن کریم د حفظ کولو قواعد :

- د قرآن کریم د حفظ کولو لپاره د طلایي قواعدو لنډیز ، او د حفظ کولو طلایي کلونه چې د پنځو کلونو څخه تر نږدې درې ویشت کلونو پورې دي؛ په دې عمرکې، د یو کس حافظه ډېره ښه وي، او هغه باید د الله تعالی د کتاب په حفظ کولو سره د یادو طلایي کلونو څخه ګټه پورته کړي، یا څومره چې هغه وکولی شي. حفظ یې کړي ، په دې عمرکې حافظه ډېره چټکه ، او هېرول ډېر وروو وي.

---

[75]- صحيح مسلم الصفحة أو الرقم: 814

[76]- صحيح البخاري الصفحة أو الرقم: 5751 | خلاصة حكم المحدث : [صحيح]

ketabton.com - The Digital Library

اوله قاعدة: اخلاص دی :

دا اړینه ده چې صادقانه نیت ولرئ، خپل هدف سم کړئ، او د قرآن کریم حفظ او ساتنه د الله تعالی د رضا لپاره، او د هغه د جنت ګټلو او د هغه د رضا ترلاسه کولو لپاره وکړئ. د هغه چا لپاره هیڅ اجر نشته چې قرآن کریم د ځان ښودلو یا شهرت لپاره حفظ کوي. په دې کې شک نشته چې هغه څوک چې قرآن کریم د دنیا په هیله او د دنیا د اجر په لټه کې لولي، ګناهګاردی او په آخرت کې به په اورکې وسوځول شي.

باید چې نیت یې خالص وی تر څو چه د قرآن کریم یا دول او هغه ته پاملرنه د الله جل جلاله دپاره وګرځوی اودده د رضا حاصلول او جنت ته تلل او د هغه لو یوجائزو ګټل هم هغه چا ته دی چه قرآن کریم یې وو ایه او یاد ئې کړ.
الله جل جلاله فرمائي : .فَاعْبُدِ اللَّهَ مُخْلِصًا لَهُ الدِّينَ (2) أَلَا لِلَّهِ الدِّينُ الْخَالِصُ وَالَّذِينَ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ مَا نَعْبُدُهُمْ إِلَّا لِيُقَرِّبُونَا إِلَى اللَّهِ زُلْفَى إِنَّ اللَّهَ يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ فِي مَا هُمْ فِيهِ يَخْتَلِفُونَ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي مَنْ هُوَ كَاذِبٌ كَفَّارٌ(3) [77]
قال الله تعالى : « لِلّهِ الدِّينُ الْخَالِصُ » : [78]

یعنی: دهماغه الله بندګی و کره د هغه لپاره ددین به خالص کولوسره ، خبردار، دین خالص د خدای لپاره دی.

الله جل جلاله فرمائي : قُلْ إِنِّي أُمِرْتُ أَنْ أَعْبُدَ اللَّهَ مُخْلِصًا لَهُ الدِّينَ (11) الزمر. [79]

یعنی (أی پیغمبره.) دوی ته وو ایه ما ته آمر شویدی چې د الله پاک لپاره ددین پر خالصولو سره دهغی بندګی وکړم . [80]

الله جل جلاله فرمائی : (أنا أغْنَى الشُّرَكاءِ عَنِ الشِّرْكِ، مَن عَمِلَ عَمَلًا أشْرَكَ فيه مَعِي غيرِي، تَرَكْتُهُ وشِرْكَهُ.[81]

77- سورت الزمر ایت ۲ او ۳ .
78- الزمر آیت ۳۰ ،
79- الزمر ایت ۱۱.
80- تفهیم القرآن ج ۳ ص ۵۶۴ .
81- صحیح مسلم نمبر ۲۹۸۵ .

ketabton.com - The Digital Library

ژباړه : الله جل جلاله فرمائی : زه ډیر بی پروا دشریکانو یم له شرک څخه چاچې کوم عمل وکړ او زما سره یې شریک ونیو ، نو دی اودده شرک مو پریښودل ، دا حدیث شریف حضرت آبوهریره رضی الله عنه رو ایت کړی او امام مسلم پخپل صحیح کې راوړی دی .

یعني : کوچنی شرک : هرهغه عمل چې شریعت یې دکولو څخه منع کړې ده او لوی شرک ته وسیله اوپه هغه کې دو اقع کیدو سبب کیږي کوچنی شرک دی ، پدې سره څوک مسلمانی څخه نه وځي اوددې شرک څخه یوه هم ریاء ده او دا کارد منافقانو عمل دی او پدې پورتني مبارک حدیث شریف کې هم دا ذکرراغلی دی ، نو الله جل جلاله دهرڅه څخه بې پروا اوغني ذات دی او هیڅ شریک نلري اوهمدغه ذات ورکوونکی دی اوکله چې انسان کوم عمل ترسره کړي اودغه عمل یواځې دالله جل جلاله لپاره وي ، نو دغه انسان بل څوک ورسره شریک کړي ، الله جل جلاله یې پریږدي او دغه عمل نه قبلوي او هیڅ ثواب نه ورکوي ، که څوک لمونځ کوی خو بل شخص ورسره شریک ونیسي نو دغه لمونځ هم نه قبلیږي ، الله جل جلاله ټول خلک پیدا کړي دي ، همدغه الله پاک رزق ورکوي ، نو څنګه کیدای شي چې د الله پاک مقابله وکړي نعمتونه یې ترلاسه کوي اوبیا شریک ورسره نیسي ، نو الله پاک د هغه عمل څخه بیزاره دی چې اخلاص په کې نه وي او ریاء په کې وي ، په حدیث شریف کې راځي : أنَّ الرِّياءَ إذا دخَلَ في العِبادةِ؛ فإنَّها لا تُقبَلُ.

یعنی : کله چې ریاء په عبادت کې داخله شي بیا دغه نه قبلیږي .

چاچې قرآن کریم د ریاء لپاره وویلو اویاد یی کړهیڅ اجرئې نشته او چاچې ددنیا دحاصلولو لپاره ووئیلو بیشکه دی ګناهکاردی.

دوهمه قاعدة :. د تلفظ اولوستلو اصلاح:

دا یوازې د یو ماهر قاری یا ماهر حافظ په اوریدلو سره ترسره کیدی شي، داد تجوید دعلم په زده کړه حاصلی دی شي نو د تجوید زده کول اړین دي، ځکه چې د هغې زده کول د هر مسلمان لپاره انفرادي مکلفیت دی، اودا د اکثریت نظر دی.

حضرت محمد صلی الله علیه وسلم چه فصیح ترین د عربو وه قرآن کریم یې د حضرت جبریل علیه السلام څخه په شفاهی ډول و اخست .

ketabton.com - The Digital Library

او هر کال به ئې دروژی په میاشت کی جبریل علیه السلام ته وراورولو، په هغه کال کښی چه وفات شو دوه ځله پې قران کریم حضرت جبریل علیه السلام ته تیرکړ او هغه غوږ ورته نیولی وه . ، داد بخاری شریف حدیث دی .

حضرت محمد صلی الله علیه وسلم خپلو صحابه کرامو ته په شفاهی ډول ورښودلی دی ، او همدارنګه د صحابه کرامو څخه یوې ډلې د بلې پسې په همدې ډول اوریدلی دی او په همدې ډول باید قرآن کریم تلاوت کړل شي .

ترهرڅه د مخه د قرآن کریم د لوستلو دپاره د قرائت صحیح کول دي او باید پدې کې پخپل ځان باندی اعتماد ونکړی شي ، اگرکه دغه کس یه عربی ژبه او دهغې په قواعد وپوه هم وي، ، ځکه چې یه قرآن کریم کی ډیرداسی آیا تونه موجود دي چې د عربي ژبی دقواعد وسره سمون نه خوري اوهرڅوک تري استنباط نشي کولای .

دریمه قاعده : دهرې ورځې دپاره دیادولود اندازی معلومول دی(هره ورځ د حفظ کولو سلنه ټاکل) :

هغه څوک چې غواړي قرآن حفظ کړي باید دا معلومه کړي چې هغه په یوه ورځ کې څومره حفظ کولی شي، د مثال په توګه، څو آیتونه، یا د قرآن کریم یوه یا دوه پاڼې، یا د یوې برخې اتمه حصه. هغه باید هڅه وکړي چې هیڅکله له دې څخه کم حفظ نه کړي ، یا له دې څخه ډیر نه وي. که هغه ځان قوي ومومي، نو هغه باید دا د تیرو بیاکتنې، یا تلاوت او غورکولو، او داسې نورو لپاره وقف کړي.

دحفظ داندازی دمعلو مو لو اود قرائت د صحیح کولو وروسته د په ډیروویلو (تکرار) شروع کوي،او باید چې دا تکرارپه شه آواز اوچتولو باندی وي ،ځکه چې پدې کې اول دسنتو متابعت او بیا د یادښت محکم والی او دحفظ پخیدل دي .

-دښه اوازپه ویلو سره یاد قوی کیږي اوژبه په یو معلوم او ازعادت او اموخته کیږی ، چې پردې باندی غلطی زرترزره پیشندل کیږي .

-کله چه د آیت معین آواز اود قرائت اندازه گډه وډه شي نو قاری پری پوهیږي ځکه ژبه په غلطی نه چلیږي او آوازپې گډ وډ شویدی نوزرترزره یې په یاد ورځي،

ketabton.com - The Digital Library

.قرآن کریم په ښه آوازویل یو غوښتل شوی (مطلوب) چې مخالفت یې روا ندی .

رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمائی : من لم یتغن بالقرآن فلیس منا »

-یعني : چاچې قرآن کریم په ښه آواز تلاوت نکړزمونږ له ډلې څخه ندی .

څلورمه قاعده : د ورځې معلومې اندازې څخه مه تیریږه ترڅو یې چې پوره یادکړې:

-دا د حفظ داندازې ټاکلو او د تکرارپه واسطه د تلاوت داصلاح کولو وروسته پیل کیږي. دا تکرارباید په ښه آوازویلو سره وي.

-دا لومړی د ستړیا د لرې کولو لپاره دی،

- دوهم د حفظ دپیاوړتیا لپاره، اوزړه د قرآن کریم سره مینه کولو او د هغه د تلاوت کولو لپاره روږدي کیدو ته هڅول دي.

د یادوونکي (حافظ) دپاره د نوي درس شروع کول نشته ترڅو پورې چې زوړدرس ئې پوره نوي یادکړی . ،داځکه چې په ذهن کې ئې ثابت پاتې شي .

د شپې اوورځې همیشه درس ویل دحفظ دپاره مرسته کوي ، اودا په پټ (خفیه) لمانځه کې د یواځې (منفرد) لمونځ کوونکي او په جهري لمانځه کې د امام دپاره په لوستلو سره کیږي . او همدارنګه د نفلو او دلمانځه په آخراو دلمو نځونو دانتظارپه وخت کې په ویلو سره حفظ ته ګټه رسوي .

چې پدې ډول حفظ ډیرزیات آسانیږي ، او هریوئی اګرکه په ډیروکارونو هم مشغول وي کولای ئې شي.

داځکه چې دقرآن کریم د حفظ دپاره خاص وخت نه نیسي .بلکې د قرآئت په صحیح والي باندې اکتفاء کوي .

-په فرضي او نفلي لمونځونو کې په لوستلو او دلمونځونو په وخت کې دحفظ دپاره پاملرنه کول دي .

چې پدې اساس (ډول) کولې شي ورځنۍ درس د شپې د راتګ څخه مخکې کې ئې ښه یاد کړي .

ketabton.com - The Digital Library

- او که چيرې په دغه ورځ کوم کارورته پيد اشي نو بايد نوی درس پريږدي او د زوړ درس يادولو ته دوهمه ورځ هم دوام ورکړي ترڅو چې ښه ئې حفظ کړي . ،د حفظ مهارت ترلاسه کول.ضروري دي .

پنځمه قاعده :د خپل حفظ لپاره بايد يو معين او مشخص قرآن کريم اختيارکړي .

د خپل ځان د پاره يو خاص قرآن کريم اختيارکړه مه ئې بدلوه ، ځکه چې سړی يې په کتلو داسې حفظ کوي لکه په اوريدلو باندې ، او د قرآن کريم آياتونه او ځايونه په ډيرو لوستلو او ليدلو باندې د سړي په ذهن کې ځای نيسي .

- ځکه هغه څوک چې حافظ نوي ، قرآن کريم ئې هغه دی چې حفظ کوي ئې او يائې د مختلفو قرآن کريمونو څخه چې د آياتونو ځايونه يې مختلف وي حفظ ئې ډير سست او سخت کيږي .

نوپدې ډول بايد حافظ يو قسم قرآن کريم بې له کوم تغيرڅخه د ځان لپاره وساتي .

شپږمه قاعده : پوهه د حفظ لارده .

ديادو شوو آياتونو حفظ او ددوی په منځ کې دارتباط د سبب پيژندنه دحفظ سره ډيره لويه مرسته کوي .

پرحافظ باندې لازم دي چې دهغه آياتونو په منځ کې چې حفظ کول ئې غواړي د ارتباط پيژندنه او دتفسيرلوستل دي ، او دلوستلو په وخت کې د ذهن ويښ ساتل دي .

ترڅو چې د آياتونو يادښت ورته آسانه شي ، په حفظ کې بايد په پوهه (فهم) باندې يواځې اعتماد ونکړئ شي ، بلکې پدې کې اصل او اساس تکرارکول دي .

ترڅوپورې چې ژبه په قرائت باندې وچليږي اګرکه ذهن په ځينووختونوکې د معنی د اخستلو او په هغې باندې د پوهيدو څخه عاجزوي .

او هغه څوک چې يوازې په (فهم) پوهه باندې اکتفاء وکړي ډير ئې هيريږي ، ځکه په ډيرکم تيتوالي يې قرائت قطع کيږي ، اوداد داوږده قرائت په وخت کې ډيرپيښيږي .

اوومه قاعده : ديو سورت څخه ترهغه مه تيريږه چې اول ئې په اخرپورې وصل نکړې .

ديو سورت د پوره کولو څخه بايد بل سورت ته لاړنشي ، ترڅوئې چې ښه نه وي حفظ کړی ، او اول يې په آخرپورې وصل نه کړي ، اوژبه ئې په آسانی او بې له کومې سختی او تکليف څخه د

ketabton.com - The Digital Library

* د قرآن کریم د حفظ کولو مهمې قاعدې *

آیاتونو په یادولو او وصل کولو وچلیږي ، او باید داسې لکه داوبو په شان ښه په آسانۍ سره ئې حفظ کړي .

اوبې له کومې سختۍ څخه سورت ولولي اګر که ئې ذهن د معنی د متابعت څخه کله عاجز هم شي .

لکه چې زمور څخه یو څوک سورت فاتحه بې له کومې سختۍ څخه لولي دا د ډیر تکرار او ویلو په سبب باندې کیږي ، مګر دهرسورت حفظ د فاتحې په ډول نه کیږي که چیرې وي هم خو ډیر لږ پیداکیږي ، دافقط د مثال په ډول دي .

باید چې په ذهن کې سورت ښه ثابت ، ټینګ او محکم وي ، او بل درس ته ترهغې لاړنشي ترڅوئې دا درس ښه نوي پوخ کړی .

اتمه قاعده : همیشه ئې بل کس ته وراورول .

باید چې حافظ پخپل ځان باندې په حفظ کې اعتماد ونکړي او د همیش دپاره خپل حفظ بل چاته ورواوروي او یا دقرآن کریم متابعت وکړي .

څومره ښه ده چې دا دیوه ښه حافظ (قاری) سره وي ، ترڅو ئې چې حافظ په هغه په هغه درس ښه پوه کړي کوم یې چې بې له حفظ څخه تکرارکړی او یایې قرائت هیرشویدی دهغې اندازې چې د حفظ کولو قصد یې وي .

ډیر داسې حافظان شته چې یوسورت غلط حفظ کوي او فکر یې ورته نوي ، سره ددې چې په قرآن کریم یې هم ګوري ، ځکه چې لوستل د کتلو څخه وړاندې وي .

قرآن کریم ته دکتلو سره دحفظ په نیت هم دغلطۍ ځای نه ویني ، نو پدې ډول بل چاته د قرآن کریم په ور اورلو باندې د غلطۍ د اصلاح یوه ښه وسیله او دحفظ او ذهن دپاره یې دائمي (همیشه) بیداری کیږي .

نهمه قاعده : همیشه د قرآن کریم متابعت کول .

دقران کریم حفظ دبل هر شي څخه لکه شعر او نثر فرق لري ځکه چې قرآن کریم ډیر زرد ذهن څخه وځي .

ketabton.com - The Digital Library

دحضرت ابو موسى اشعرى رضى الله عنه څخه رو ايت دى چې رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمايلي دي : -تَعاهَدُوا هذا القُرْآنَ، فَوالذي نَفْسُ مُحَمَّدٍ بيَدِهِ لَهو أشَدُّ تَفَلُّتًا مِنَ الإبِلِ في عُقُلِها. .82

- ژباړه : زما دپه هغه ذات قسم وي چې زما نفس يې په لاس کې دى، د دې قرآن کريم دياده وتل او هيريدل يې د اوښانو د خپلو رسيو څخه د خلاصون په پرتله ډير زيات دى . متفق عليه (البخاري (٥٠٣٣) او مسلم (٧٩١).

- معنى دا ده چې که يو څوک په دوامداره توګه قرآن کريم تلاوت نه کړي او حفظ يې تکرار نه کړي، نو دا به د هغه له سينې څخه داسې ووځي لکه څنګه چې اوښان د خپلو رسيو سره تښتي، او دوى د تيښتې لپاره ترټولو ګړندي څاروي دي.

د قرآن کريم پريښودل د هغه د هيرولو يو له دليلونو څخه دى، او پايلې يې په دنيا او آخرت کې خورا بدې دي. د قرآن کريم پريښودل د کلمو پريښودل، د معنى پريښودل او د عمل پريښودلوته شامل دى. يو سړى کولى شي دا د شپې او ورځې په هر وخت کې تلاوت کړي . ځکه چې هغه پرې عمل نه وى کړى، او يا ممکن په شفاهي ډول يې تلاوت کړي مګر په معنى يې ونه پوهيږي، نو دا پريښودل ګڼل کيږي. ځکه چې الله تعالى فرمايي: ﴿ كِتَابٌ أَنْزَلْنَاهُ إِلَيْكَ مُبَارَكٌ لِيَدَّبَّرُوا آيَاتِهِ وَلِيَتَذَكَّرَ أُولُو الْأَلْبَابِ ﴾ سورت ص آيت ٢٩.

ژباړه : {دا يو برکتناک کتاب دى چې مونږ تاته نازل کړى دى، [اى محمده]، ترڅو دوى د هغې په آيتونو کې غور وکړي او د عقل خاوندان تر پند واخلي.}

-نو که چيرې غور او فکر نه وي، نو دا د قرآن کريم پريښودل دي.

روى البخاري ومسلم في صحيحيهما عَنْ ابْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صلى الله عليه وسلم قَالَ:"إِنَّمَا مَثَلُ صَاحِبِ الْقُرْآنِ كَمَثَلِ صَاحِبِ الْإِبِلِ الْمُعَقَّلَةِ، إِنْ عَاهَدَ عَلَيْهَا أَمْسَكَهَا وَإِنْ أَطْلَقَهَا ذَهَبَتْ. " [83]

امام بخارى اوامام مسلم رحمهماالله تعالى په خپلو صحيحينو کې دعبد الله بن عمر رضى الله عنهما څخه رو ايت کړى چې رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمايلي دي : دقرآن کريم حافظ د هغه اوښ وان په څيردى چې اوښ يې کلک تړلى شوى وي ، که چيرې توجه ورته وکړې او څارنه

-[82] المصدر :أخرجه البخاري (5033)، ومسلم.(791)

-

- البخاري 4/ 1920 رقم 4743. مسلم 1/ 543 رقم 789[83]

ketabton.com - The Digital Library

پې وکړي نو وبه پې نیسي یعني په حفظ کې به پې پاتې شي او که پې پریږدي نو ترې لاړ به شي یعني دحفظ څخه به پې ووځي .

- په حدیث شریف کې: د قرآن کریم د تلاوت او مطالعې لپاره هڅونه، او د هغه د نه لوستلو له امله د هېرېدو په وړاندې خبرداری دی ..

په بل حدیث شریف کې راغلي دي چې عن أبي موسى الاشعرى رضى الله عنه عن النبى صلى الله عليه وسلم قال : -تَعاهَدُوا القُرْآنَ، فَوالذي نَفْسِي بيَدِهِ لَهو أشَدُّ تَفَصِّيًا مِنَ الإبِلِ في عُقُلِها[84].

ژباړه : حضرت ابو موسى اشعرى رضى الله عنه د نبى كريم صلى الله عليه وسلم څخه رو ايت كړى چې فرمايلي پې دي : زما د په هغه ذات سوګند وي چې زما نفس پې په بلاكيف لاس كې دى دغه قرآن كريم ډيرزر هيريدونكئ دى دحافظ څخه د هغه اوښ دتيښتې نه چې په رسى ترې شوى وي .

قرآن کریم د خدای پاک سپیڅلی کلام دی، او مسلمان مکلف دی چې دا حفظ کړي او د هغې کلمې، جوړښتونه او معنی وپېژني. دا د لارښوونې او نیکۍ لاره ده، نو باید پاملرنه ورته وشي او په دوامداره توګه پې تلاوت وکړل شي او بیایی تکرارو شي ترهغه چې دا په ذهن او زړه کې ثابت پاتې شي..

-د قرآن کریم د تلاوت او مطالعې لپاره هڅونه، او د هغه د نه لوستلو له امله د هېرېدو په وړاندې خبرداری.

که چېرې د قرآن کریم حفظ او بیابیاتکرارونشي، نو هیر به یې شي او بیرته ترلاسه کول به پې ستونزمن وي.

داپدې معنی چې په حافظ باندې لازم دي چې هره ورځ باید یوه معلومه اندازه تلاوت وکړي چې لږ پې یوه سپاره او ډیر پې لس سپارې دی

رسو ل کریم صلی الله علیه وسلم فرمایلي دي :عن عبد الله بن عمرو رضى الله عنه عن النبى صلى الله عليه وسلم قال : -لا يفقَهُ مَن قرأَ القرآنَ في أقلَّ مِن ثلاثٍ .

-[84] أخرجه البخاري (5033)، ومسلم (791) -

ketabton.com - The Digital Library

ژباړه :چاچې له درې ورځو څخه په کم وخت کې ختم کړی نه پرې پوهیږي ، یعنې له درې ورځو څخه په لږ وخت قرآن کریم مه ختم کوئ .

- دهمیشه والي سره، سره لږ عبادت د هغه زیات عبادت څخه چې همیشه والی په کې نه وي غوره دی . په دې حدیث کې، حضرت عبدالله بن عمرو بن العاص، رضی الله عنهما ، مورِ ته و ایي چې هغه له رسول الله صلی الله علیه وسلم څخه پوښتنه وکړه، او ویې ویل: "ای د خدای رسوله، زه باید په څوورځو کې قرآن کریم تلاوت کړم؟" یعني، څومره وخت باید قرآن کریم تلاوت کړم؟ رسول الله صلی الله علیه وسلم وفرمایل: "په یوه میاشت کې"، یعني: ستاسو لپاره کمه موده یوه میاشت ده، هغه مه کموئ. هغه وویل: "زه له دې څخه قوي یم،" یعني: زه یې له دې څخه په کم وخت کې تلاوت کولای شم بیایی له رسول صلی الله علیه وسلم څخه وغوښتل چې موده له یوې میاشتې څخه کمه کړي، "ترهغه چې وې فرمایل : په اووکې یې تلاوت کړی،" یعني: په اوو ورځو کې. ابن عمرو (رضی الله عنه) وویل: "زه له دې څخه قوي یم،" یعني: زه له دې څخه په کم وخت کې لوستلی شم. نو هغه په وروستي ځل د هغه لپاره موده درې ورځو ته راتیته کړه، او رسول الله صلی الله علیه وسلم وفرمایل: "څوک چې له دې څخه په کم وخت کې یې تلاوت کړي ،چې دا له دریو ورځو څخه په کم وخت کې تلاوت دی ، هغه به پرې پوه نشي او نه به یې په اړه فکر وکړي.

پدې مستمراو همیشه متابعت حفظ اوږد او په ذهن کې پاتې کیږي او بې لدې څخه د قرآن کریم حفظ تیتیږي .

-په حدیث کې په عبادت کې د اعتدال ټینګار.

- د قرآن د پوهېدو لپاره لږ تر لږه موده درې ورځې ده.

-د عبدالله بن عمرو رضی الله عنهما فضیلت، ، او په عبادت کې د سخت کوښښ کولو لپاره د هغه لیوالتیا.

ketabton.com - The Digital Library

لسمه قاعده :قرآن کريم په لفظ معنى او آياتونوکې متشابه دى (ورته والي ته پاملرنه) .

الله جل جلاله فرمايلي دي : اللَّهُ نَزَّلَ أَحْسَنَ الْحَدِيثِ كِتَابًا مُتَشَابِهًا مَثَانِيَ تَقْشَعِرُّ مِنْهُ جُلُودُ الَّذِينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُمْ ثُمَّ تَلِينُ جُلُودُهُمْ وَقُلُوبُهُمْ إِلَىٰ ذِكْرِ اللَّهِ ... [85]

ژباړه : الله تعالى ډير غوره کلام نازل کړى دى داسې يوکتاب چې دهغه ټولې برخې يوه بلې ته ورته دي ، او مضامين په کې په وارواړتکرارشويدي دهغه په اوريدو سره دهغو خلکو غوني زيږه کيږي چې له خپل رب نه ويريدونکي دي ، او بيا دهغو جسم اودهغود زړه په نرميدو سره د الله د ذکر خو اته ميلان کوي . [86]

-په قرآن کريم کې تقريبا څه دپاسه شپږزره آياتونه شته .

هلته تقريبا څه دپاسه دوه زره آياتونه دي چې د يوې خوا څخه متشابه دي ، دا ځيني وخت د مطابقت مرحلې ته رسي اوکله د يوه حرف يايوې کليمې ياد دوويا ډيروکليمو په واسطه اختلاف مومي .

نو پدې اساس بايد د قرآن کريم قارئ متشابه آياتونوته زياته پاملرنه وکړي او دلته زمور مقصد لفظي تشابه ده ، نو دې ته د پاملرنې په صورت کې حفظ ډير قوي کيږي اوحافظ کولای شي چې په هغه کتابونو کې چې دغه قسم (ډول) آياتونوته ئې زياته پاملرنه کړې ده د زياتې مطالعې په مرسته ترلاسه کړي .

ځيني مشهورکتابونه چې دغه ډول آياتونو ته ئې پاملرنه کړې ده په لاندې ډول دي :

١-درة التنزيل وغرة التأويل فى بيان آيات المتشابهات وفى كتاب الله العزيز- للخطيب الاسكافى .

٢-اسرار التكرار فى القرآن – لمحمود بن حمزه بن نصر الكرمانى .

اوداسې نور.

---

[85]- سورت الزمر آيت ٢٣ .

[86]-تفهيم القرآن ج ۴ ص ۵۷۰ .

ketabton.com - The Digital Library

يوولسمه قاعده : دحفظ لپاره د ژوند قيمتي وخت غنيمت وګڼه .

-کامياب هغه څوک دی چې دحفظ د پاره يې د خپل ژوند طلائي (مهم) کلونه چې د (۵- ۲۳) دي غنيمت وشميري .

-پدې موده کې د انسان د حافظې قوه ډيره ښه وي بلکې د حفظ د پاره يوه طلائي موده حسابيږي ، ځکه چې د پنځو کلونو څخه وروکی نشي کولی چې څه حفظ کړي او همدارنګه د ۲۳ کلونو وروسته د حفظ قوه ورو ورو ضعيفه اود فهم (پوهې) قوه مخ په پورته والي شروع کوي .

-بايد انسان د حفظ دغه طلائي کلونه د خپل توان په اندازه د قرآن کريم په حفظ کولو کې ولګوي .

ځکه چې په دغه عمر کې حفظ ډيرښه اوهيره (نسيان) ډير لږ وي او ددې څخه وروسته بيا نسيان ډير او حفظ په ډيره سختی او سستی سره کيږي .

نو پدې اساس رښتيادە چې و ائي :

د وړوکوالي حفظ د تيږې نښه د لويوالي حفظ د يخې نښه

بايد چې دحفظ دغه طلائي وخت په نظر کې ونيسو او که زموږ په توان کې نه وي بايد دخپلو زامنو او لورانو د پاره يې په پام کې ونيسو.[87]

دولسمه قاعده : له حسد څخه ځان ساتل :

د خپل حافظې او د هغې د مقدار، يا د هغې د کثرت يا سرعت په اړه ډيرې خبرې مه کوئ؛ لکه څنګه چې رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمايلي دي، بد نظر حق دی، رسول الله صلى الله عليه وسلم په سنن الترمذي کې ويلي دي: "هغه څوک چې په ښکاره ډول قرآن لولي د هغه چا په څير دی چې په ښکاره ډول صدقه ورکوي، او هغه څوک چې په پټه قرآن لولي د هغه چا په څير دی چې په پټه صدقه ورکوي." زموږ رب، هغه برکتناک او لوړ دی، موږ ته يې خبر راکړی دی چې پټه صدقه غوره ده. نو قرآن کريم په آرامی سره حفظ کړئ او بشپړې کړئ. د دې لپاره چې تاسو حسد ونه کړئ، او د اخلاص ترلاسه کول هم اسانه شي.

87- القواعد الذهبية لحفظ القرآن الكريم د شيخ عبد الرحمن عبد الخالق ليكنه

ketabton.com - The Digital Library

ديارلسمه قاعده : د ذهن حضور:

-د زړه حضور او د انديښنو څخه د ذهن خالي کول د قرآن کريم د حفظ کولو لپاره د اسانتياوو له مهمو عواملو څخه دي. پدې کې د وتلو لپاره بيړه نه کول، يا د حلقې پای ته رسول، يا حفظ ته وخت ورکول شامل دي. په خپل آزاد ذهن او حاضر زړه سره د حفظ کولو لپاره ناست وی، او د هغه يوازينۍ انديښنه دا وي چې په هغه څه تمرکز وکړي چې هغه حفظ کوي. کله چې هغه د لوستلو پرمهال حاضر ذهن وي، نو د هغه لپاره دا اسانه ده چې آيتونه په ياد ولري، او بيا يې بيرته تکرار کړي.

څوارلسمه قاعده: دوامداره تعقيب:

-قرآن کريم ډېر ژر له ذهن څخه تښتي. په حقيقت کې، پيغمبر صلی الله عليه وسلم په صحيح مسلم کې رسول الله صلی الله عليه وسلم دغه حالت صراحتا بيان کړی دی ،له همدې امله، د قرآن کريم د حفظ لپاره دوامداره تعقيب او دوامداره پاملرنه اړينه ده.

پدې سره هغه څه چې ما غوښتل تريوې اندازې پورې مې وليکل الله تعالی دوکړې چې يو مسلمان ته مفيد و اقع شي ،

ketabton.com - The Digital Library

خاتمه :

الحمد لله پدې وتوانيدم چې دغه يو خوتيت پرک پاڼې سره راټولې اوګرانو دوستانوته پې دکتاب په ډول وړاندې کړم چې دغه خومهم ټکي دادي :

۱- دقرآن کريم فضيلت .

۲-د حافظ اود هغه دوالدينو فضيلت.

۳- د قرآن کريم د تلاوت کوونکې فضيلت .

۴- د قرآن کريم دسورتونو فضيلت .

۵- د قرآن کريم د حفظ کولو لپاره مهمې قاعدې .

لکه څنګه چې قرآن کريم به د مسلمانانو لپاره شفاعت کوي، همدارنګه هغه څوک چې د قرآن کريم ساتنه کوي او عمل پرې کوي د قيامت په ورځ به د شفاعت مقام ولري، د قرآن کريم تلاوت کوونکی به جنت ته ننوځي.

د هغو فضيلتونو او برکتونو سربيره چې د قرآن کريم حافظ يې په دې نړۍ کې ترلاسه کوي، هغه به په آخرت کې د الله جل جلاله له لوري د لوی اجر مستحق هم وي.

ګرانو دوستانو!

په پای کې؛ زمونږ پر پيغمبر محمد صلی الله عليه وسلم او د هغه پر کورنۍ دې درود او سلام وي.

لکه څنګه چې تاسو د ابراهيم کورنۍ لپاره دعا وکړه، او په محمد او د محمد کورنۍ ته مو برکت ورکړ؛ لکه څنګه چې تا په ټوله نړۍ کې د ابراهيم عليه السلام کورنۍ ته برکت ورکړی و. په حقيقت کې ته د ستاينې وړ او لوی يې.

په درنښت

ketabton.com - The Digital Library

دمصادرو او مراجعو فهرست

- قرآن كريم .

١- الأذكار،: المؤلف: أبو زكريا محيي الدين يحيى بن شرف النووي (ت ٦٧٦ هـ،

تحقيق: عبد القادر الأرنؤوط [ت ١٤٢٥ هـ]الناشر: دار الفكر للطباعة والنشر والتوزيع، بيروت - لبنانطبعة جديدة منقحة، ١٤١٤ هـ - ١٩٩٤ م .

٢- بلوغ المرام الكتاب: بلوغ المرام من أدلة الأحكام المؤلف: أبو الفضل أحمد بن علي بن محمد بن أحمد بن حجر العسقلاني (ت ٨٥٢ هـ) المحقق: الدكتور ماهر ياسين الفحل

الناشر: دار القبس للنشر والتوزيع، الرياض - المملكة العربية السعودية الطبعة: الأولى، ١٤٣٥ هـ - ٢٠١٤.

٣-تفهيم القرآن

٤-ذخيرة الحفاظ الكتاب: ذخيرة الحفاظ (من الكامل لابن عدي) المؤلف: أبو الفضل محمد بن طاهر بن علي بن أحمد المقدسي الشيباني، المعروف بابن القيسراني (ت ٥٠٧هـ)

المحقق: د. عبد الرحمن الفريوائي الناشر: دار السلف – الرياض الطبعة: الأولى، ١٤١٦ هـ - ١٩٩٦م .

٥- سنن ابن ماجه / المؤلف: ابن ماجة أبو عبد الله محمد بن يزيد القزويني، وماجة اسم أبيه يزيد (ت ٢٧٣ هـ) تحقيق: محمد فؤاد عبد الباقي [ت ١٣٨٨ هـ] الناشر: دار إحياء الكتب العربية - فيصل عيسى البابي الحلبي .

ketabton.com - The Digital Library

٦- سنن أبي داود / المؤلف: أبو داود سليمان بن الأشعث بن إسحاق بن بشير بن شداد بن عمرو الأزدي السِّجِسْتاني (ت ٢٧٥ هـ) المحقق: محمد محيي الدين عبد الحميد [ت ١٣٩٢ هـ] الناشر: المكتبة العصرية، صيدا – بيروت

٧- السنن الكبرى ،المؤلف: أبو بكر أحمد بن الحسين بن علي البيهقي (ت ٤٥٨ هـ /المحقق: محمد عبد القادر عطا /الناشر: دار الكتب العلمية، بيروت – لبنا لطبعة: الثالثة، ١٤٢٤ هـ - ٢٠٠٣ م.

٨-: سنن الترمذي / المؤلف: محمد بن عيسى بن سَوْرة بن موسى بن الضحاك، الترمذي، أبو عيسى (ت ٢٧٩ هـ) / تحقيق وتعليق أحمد محمد شاكر (جـ ١، ٢) ،ومحمد فؤاد عبد الباقي (جـ ٣)، و إبراهيم عطوة عوض المدرس في الأزهر الشريف (جـ ٤، ٥) ،الناشر: شركة مكتبة ومطبعة مصطفى البابي الحلبي – مصر ، الطبعة: الثانية، ١٣٩٥ هـ - ١٩٧٥ م عدد الأجزاء: ٥، ٩-سنن النسائي الكتاب: سنن النسائي /مطبوع مع شرح السيوطي وحاشية السندصححها: جماعة، وقرئت على الشيخ: حسن محمد المسعود.الناشر: المكتبة التجارية الكبرى بالقاهرة

الطبعة: الأولى، ١٣٤٨ هـ - ١٩٣٠ م حواشي النسخة الإلكترونية: علقها الشيخ أحمد بسيوني، جزاه الله خيرا.

تنبيه: ترقيم الكتب والأبواب والأحاديث ليس من المطبوعة المصرية. و إنما من عمل الشيخ عبد الفتاح أبي غدة لنشرته (ط مكتب المطبوعات الإسلامية - حلب، الطبعة: الثانية، ١٤٠٦ هـ - ١٩٨٦ م) متابعا: «مفتاح كنوز السنة» و«المعجم المفهرس لألفاظ الحديث النبوي» و«الفهرس التفصيلي لسنن النسائي» من كتاب تيسير المنفعة للأستاذ محمد فؤاد عبد الباقي

عدد الأجزاء: ٨ترقيم الكتاب مو افق للمطبوع.

١٠- سنن الدارمي الكتاب: مسند الإمام الدارمي المؤلف: أبو محمد عبد الله بن عبد الرحمن الدارمي درسه وضبط نصوصه وحققها: الدكتور/ مرزوق بن هياس آل مرزوق الزهر اني

الناشر: (بدون ناشر) (طُبع على نفقة رجل الأعمال الشيخ جمعان بن حسن الزهر اني)

الطبعة: الأولى، ١٤٣٦ هـ - ٢٠١٥ م عدد الأجزاء: ٢ (متسلسلة الترقيم).

ketabton.com - The Digital Library

١١- سلسلة الأحاديث الصحيحة وشيء من فقهها وفوائدها/المؤلف: محمد ناصر الدين الألباني [ت ١٤٢٠ هـ]/ الناشر: مكتبة المعارف للنشر والتوزيع، الرياض /الطبعة: الأولى لمكتبة المعارف /عدد الأجزاء: ٧/ عام النشر ١٩٩٥ م .:

١٢-السنن الكبرى - للنسائي؛ أحمد بن علي بن شعيب بن علي بن سنان بن بحر بن دينار، أبو عبد الرحمن النسائي/ سنن النسائي الكبرى - ط. الرسالة الناشر/ مؤسسة الرسالة/عدد المجلدات ١٢ / تاريخ النشر 2001 – 1421.

١٣-شبكة الالوكة/يوه انترنيټ رسنۍ ده چې ټول دينى ، ثقافى او دعوتي كتابونه او مقالى خپروى .

١٤- شعب الإيمان /المؤلف: أبو بكر أحمد بن الحسين البيهقي (٣٨٤ - ٤٥٨ هـ) /المحقق: أبو هاجر محمد السعيد بن بسيوني زغلول / الناشر: دار الكتب العلمية، بيروت- لبنان

الطبعة: الأولى، ١٤٢١ هـ - ٢٠٠٠ م / عدد الأجزاء: ٩ (الأخير فهارس).

١٥-صحيح الترغيب للالبانى صَحِيحُ التَّرْغِيب وَالتَّرْهِيب /المؤلف /محمد ناصر الدين الألباني

الناشر/ مكتَبة المَعارف لِلنَشْرِ والتوزيْع، الرياض - المملكة العربية السعودية /الطبعة

الأولى، 1421 هـ - 2000 م

١٦- صحيح الجامع الصغير وزياداته المؤلف: أبو عبد الرحمن محمد ناصر الدين، بن الحاج نوح بن نجاتي بن آدم، الأشقودري الألباني (ت ١٤٢٠هـ) /الناشر: المكتب الإسلامي .

١٧-صحيح ابن حبان: المسند الصحيح على التقاسيم والأنواع من غير وجود قطع في سندها ولا ثبوت جرح في ناقليها/المؤلف: أبو حاتم محمد بن حبان بن أحمد التميمي البُستي (ت ٣٥٤ هـ) / المحقق: محمد علي سونمز، خالص آي دمير/ الناشر: دار ابن حزم – بيروت / الطبعة: الأولى، ١٤٣٣ هـ - ٢٠١٢ م.

/ مكتبة المعارف للنشر والتوزيع / الرياض ، السعودية .-١٨-صحيح الترمذي / محمد ناصرالدين الالبانى رحمت الله عليه .

صحيح سنن أبي داود المؤلف: الشيخ محمد ناصر الدين الألباني (ت ١٤٢٠ هـ.-١٩

ketabton.com - The Digital Library

٢٠-صحيح مسلم المؤلف: أبو الحسين مسلم بن الحجاج القشيري النيسابوري (٢٠٦ - ٢٦١ هـ) المحقق: محمد فؤاد عبد الباقيالناشر: مطبعة عيسى البابي الحلبي وشركاه، القاهرة) ثم صورته دار إحياء التراث العربي ببيروت، وغيرها.(عام النشر: ١٣٧٤ هـ - ١٩٥٥ م.-صحيح

٢١-صحيح البخاري المؤلف: أبو عبد الله، محمد بن إسماعيل بن إبراهيم بن المغيرة ابن بردزبه البخاري الجعفيتحقيق: جماعة من العلماءالطبعة: السلطانية، بالمطبعة الكبرى الأميرية، ببولاق مصر، ١٣١١ هـ، بأمر السلطان عبد الحميد الثانيثم صَوّرها بعنايته: د. محمد زهير الناصر، وطبعها الطبعة الأولى ١٤٢٢ هـ لدى دار طوق النجاة - بيروت، مع إثراء الهوامش بترقيم الأحاديث لمحمد فؤاد عبد الباقي، والإحالة لبعض المراجع المهمة. -

٢٢-مجموع فتاوى ومقالات متنوعةالمؤلف: عبد العزيز بن عبد الله بن عبد الرحمن بن بازجمع وإشراف: د. محمد بن سعد الشويعرالناشر: رئاسة إدارة البحوث العلمية والإفتاء بالمملكة العربية السعودية.

٢٣-مجموع الفتاوى المؤلف: شيخ الإسلام أحمد بن عبدالحليم بن تيميةجمع وترتيب: عبد الرحمن بن محمد بن قاسم رحمه اللهوساعده: ابنه محمد وفقه اللهالناشر: مجمع الملك فهد لطباعة المصحف الشريف - المدينة المنورة – السعوديةعام النشر: ١٤٢٥ هـ - ٢٠٠٤ م .

- ٢٤-مختصر العلو للعلي الغفار، الحافظ الذهبي، الناشر: المكتب الإسلامي، بيروت، الطبعة : الثانية - 1412هـ. تحقيق: اختصره وحققه وعلق عليه وخرج أحاديثه محمد ناصر الدين الألباني.

٢٥ -القواعد الذهبية لحفظ القرآن الكريم د شيخ عبد الرحمن عبد الخالق ليكنه

٢٦-المستدرك للحاكم المستدرك على الصحيحين الحاكم ، أبو عبد الله محمد بن عبد الله النيسابوري ،تحقيق : مصطفى عبد القادر عطا ، (بيروت : دار الكتب العلمية ، ط1 ، 1411هـ/1990م) .

٢٧- مسند امام احمد ابن حنبل ، أحمد بن حنبل الشيباني، (مصر: مؤسسة قرطبة) .

٢٨-المعجم الكبير للطبرانى ،المؤلف: سليمان بن أحمد بن أيوب بن مطير اللخمي الشامي، أبو القاسم الطبراني (ت ٣٦٠هـ) المحقق: حمدي بن عبد المجيد السلفيدار النشر: مكتبة ابن

ketabton.com - The Digital Library

تيمية – القاهرةالطبعة: الثانيةعدد الأجزاء:٢٥ويشمل القطعة التي نشرها لاحقا المحقق الشيخ حمدي السلفي من المجلد ١٣ (دارالصميعي - الرياض / الطبعة الأولى، ١٤١٥ هـ - ١٩٩٤ م).

Thank you for reading

Find more e-books and articles on Ketabton - your multilingual digital library.

www.ketabton.com

Ketabton - Pashto, Farsi, Arabic & English